

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Περί Διεθνούς Προστασίας: Διατάξεις για την αναγνώριση και το καθεστώς των αλλοδαπών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, ενοποίηση διατάξεων για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία, τη διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, βελτιστοποίηση οργάνωσης και λειτουργίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, της Υπηρεσίας Ασύλου και της Αρχής Προσφυγών, αναδιάρθρωση δικαστικής προστασίας αιτούντων άσυλο»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Γενική εισαγωγή

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου επιχειρείται μια σημαντική τομή στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την παροχή διεθνούς προστασίας, καθώς συστηματοποιείται και αναπροσαρμόζεται σε ένα ενιαίο νομοθέτημα το σύνολο των διατάξεων που διέπουν την αναγνώριση και το καθεστώς των πολιτών τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, το καθεστώς των προσφύγων ή των ατόμων που δικαιούνται επικουρική προστασία, την υποδοχή των ανωτέρω αιτούντων, τη διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας καθώς και την διαδικασία παροχής δικαστικής προστασίας.

Το σχέδιο νόμου διακρίνεται σε τέσσερα μέρη: Το **Μέρος Α'** (άρθρα 1-38) ενσωματώνει εκ νέου την Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 «σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση)». Η Οδηγία αυτή έχει μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη με το π.δ. 141/2013. Το **Μέρος Β'** (άρθρα 39 - 61) ενσωματώνει εκ νέου την Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιατύπωση)». Η Οδηγία αυτή έχει μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη με το Ν. 4540/2018. Το **Μέρος Γ'** (άρθρα 62 - 91) ενσωματώνει εκ νέου την Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς

προστασίας (αναδιατύπωση)». Η Οδηγία αυτή έχει μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη με το Ν. 4375/2016. Το **Μέρος Δ'** (άρθρα 92 - 115) ενσωματώνει εκ νέου τα άρθρα 46 και 47 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» και περιλαμβάνει ρυθμίσεις που αφορούν στη δικαστική προστασία των αιτούντων διεθνή προστασία. Το **Μέρος Ε'** (άρθρα 116 - 121) περιλαμβάνει ειδικές, μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις καθώς και την ακροτελεύτια διάταξη σχετικά με την έναρξη ισχύος.

Η συγκέντρωση σε ένα ενιαίο νομοθέτημα των εθνικών ρυθμίσεων με τις οποίες ενσωματώνονται οι Οδηγίες που συγκροτούν, κατά κύριο λόγο, το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου, επιβλήθηκε ως αναγκαιότητα για δύο λόγους. Ο πρώτος λόγος είναι ότι επιβάλλεται να υπάρχει ένα νομοθετικό πλαίσιο εύχρηστο για τους εφαρμοστές του δικαίου, Δικαστικούς Λειτουργούς και Δικηγόρους. Πλέον, στη διάθεσή τους θα έχουν ένα νομοθέτημα το οποίο θα ρυθμίζει όλα τα ζητήματα που αφορούν εν γένει τη διεθνή προστασία, χωρίς να υποχρεώνονται να ανατρέχουν σε διάσπαρτα νομοθετικά κείμενα. Ο δεύτερος λόγος, ο οποίος συνάπτεται εν πολλοίς και με τον πρώτο, αφορά στην ουσία των ρυθμίσεων. Τα διάσπαρτα μέχρι σήμερα νομοθετικά κείμενα, με τα οποία είχαν μεταφερθεί στο ελληνικό δίκαιο οι σχετικές Οδηγίες, περιλάμβαναν αφενός διατάξεις όχι σύμφωνες με το σκοπό, το πνεύμα και το γράμμα των Οδηγιών, και αφετέρου, διατάξεις που τα τελευταία χρόνια είχαν υποστεί διαδοχικές τροποποιήσεις, με αποτέλεσμα να έχει δημιουργηθεί ένα συνονθύλευμα διατάξεων, που κάθε άλλο παρά σαφήνεια προσέδιδε στο νόμο. Η τυχόν εισαγωγή νέων διατάξεων και η τροποποίηση των μέχρι τώρα υφιστάμενων, θα οδηγούσε σε ένα νομικό τερατούργημα, το οποίο απλώς θα καθιστούσε αδύνατη την εφαρμογή του στην πράξη, θα αποτελούσε δε επανάληψη της μέχρι τώρα κακής νομοθετικής πρακτικής.

Κατόπιν τούτου το προτεινόμενο σχέδιο νόμου στοχεύει στο να α) να εισαγάγει στην ελληνική έννομη τάξη ένα σαφές νομικό πλαίσιο, β) να διορθώσει τα εγγενή σχεδιαστικά σφάλματα του έως σήμερα αδόμητου, εν πολλοίς, ελληνικού συστήματος παροχής ασύλου, γ) να επανασχεδιάσει ένα νέο σύστημα το οποίο θα είναι σε αρμονία με τις επιταγές του ενωσιακού νομοθέτη και το οποίο θα σέβεται πράγματι στην πράξη τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο και όχι απλώς θα διακηρύσσει νομοθετικά τον σεβασμό αυτών. Ταυτόχρονα, το σχέδιο νόμου περιλαμβάνει όλα αυτά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που θα επιτρέπουν στο ελληνικό σύστημα ασύλου να αντιμετωπίζει την σημερινή πραγματικότητα, μέσα στην οποία εξάλλου καλείται να λειτουργήσει: κλειστά σύνορα, αυξημένες ροές, έλλειψη φέρουσας ικανότητας της Ελλάδας να υποδεχθεί όλους του υπηκόους τρίτων χωρών ή

ανιθαγενών, οι οποίοι επιθυμούν, για λόγους που δεν συνάπτονται όμως με το πνεύμα και τον σκοπό της διεθνούς προστασίας, να εισέλθουν και να παραμείνουν στην ελληνική επικράτεια, δ) να θέσει κανόνες, σαφείς και συγκεκριμένους, βάζοντας τέλος στην μέχρι σήμερα ασάφεια ως προς το τί πραγματικά ισχύει σε νομοθετικό επίπεδο, ασάφεια που επηρέαζε τόσο την λειτουργία των διοικητικών υπηρεσιών όσο και τους ίδιους τους αιτούντες, οι οποίοι ενόψει και της δυσχερούς θέσης στην οποία, αδιαμφησβήτητα, βρίσκονται αδυνατούσαν μέχρι σήμερα να κατανοήσουν ουσιαστικά ποια είναι ακριβώς η διαδικασία στην οποία θα υποβληθούν και ποια είναι επακριβώς τα δικαιώματα αλλά και οι υποχρεώσεις τις οποίες αυτονόητα πρέπει να τηρούν, όπως εξάλλου γενικότερα οποιοσδήποτε πολίτης ή διαμένων σε ένα κράτος υποχρεούται να τηρεί, ε) να εξαλείψει τις συνέπειες μίας νομοθέτησης που οδήγησε σε έναν αριθμό αιτούντων που στην πράξη δεν προστατεύονται καθόσον αφήνονται σε ένα σύστημα ασαφές, δυσλειτουργικό, με αργούς ρυθμούς, περίπλοκες διαδικασίες, και ουσιαστικά μη αποτελεσματικό, με συνέπεια στην πραγματικότητα να εγκλωβίζονται σε μία κατάσταση *in limbo* για μεγάλα χρονικά διαστήματα, στ) να εξαλείψει τις συνέπειες μίας νομοθέτησης που αγνοούσε ότι το δίκαιο της διεθνούς προστασίας είναι ποιοτικώς και ουσιαστικώς διάφορο του εν ευρεία έννοια δικαίου αλλοδαπών. Μίας νομοθέτησης που αγνοούσε ότι το δίκαιο διεθνούς προστασίας σκοπό έχει να προστατέψει μόνον τους «ικέτες» ως ύψιστη πράξη ανθρωπισμού, και όχι να διευρύνει τα όρια της έννοιας και να συμπεριλάβει πρόσωπα που στερούνται των ποιοτικών αυτών χαρακτηριστικών του πρόσφυγα, ζ) να εξαλείψει τις συνέπειες μίας νομοθέτησης που οδήγησε σε έναν απροσδιόριστο αριθμό υπηκόων τρίτων χωρών που παραμένουν στη χώρα χωρίς νόμιμη αιτία, που δεν προστατεύονται αλλά αφήνονται σε κυκλώματα που τους εκμεταλλεύονται, που δεν εντοπίζονται από τις αρχές και κατά συνέπεια δεν επιστρέφονται στις χώρες καταγωγής τους.

Σκοπός του νομοθέτη με το παρόν σχέδιο νόμου είναι η κατάστροφη ενός νέου συστήματος ασύλου. Ενός συστήματος συμπαγούς, δομημένου, σαφούς, δικαίου.

Σκοπός του νομοθέτη δεν είναι η αυστηροποίηση ενός πλαισίου αλλά η κατάστροφη το πρώτον του πλαισίου. Προκειμένου να γνωρίζουν όλοι ότι οι κανόνες υπάρχουν, οι κανόνες είναι σαφείς και συγκεκριμένοι και οι κανόνες πρέπει να γίνονται σεβαστοί και να τηρούνται.

Σκοπός του νομοθέτη είναι η αναγνώριση του προσώπου, που πληροί πράγματι τις νόμιμες προϋποθέσεις, ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας και η ουσιαστική προστασία του. Για να γίνει πράξη η υπόμνηση προς όλους, από το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο της χώρας, το Συμβούλιο της Επικρατείας, ότι η αναγνώριση και η προστασία των προσώπων αυτών θεωρείται από

αρχαιοτάτων χρόνων ως πράξη ανθρωπιστική [«ποτιτρόπαιον αιδόμενος ούπερ...ιεροδόκα θεών λήμματ' απ' ανδρός αγνού» (τις θυσίες εκείνου που ευσπλαχνίζεται τον ικέτη οι θεοί τιμούν ως προσφορές θεοσεβούμενου άνδρα) Αισχύλου «Ικέτιδες» στιχ. 349-351].

Για την ορθή εκπλήρωση των παραπάνω στοχεύσεων το προτεινόμενο σχέδιο νόμου χρησιμοποιεί ως εργαλεία:

α) Τις ανωτέρω Οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που συνθέτουν το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου, οι διατάξεις των οποίων επανενοματώνονται με ορθή πλέον μεταφορά τους στο εθνικό δίκαιο,

β) την υπάρχουσα νομολογία εθνική και ευρωπαϊκή για πληθώρα θεμάτων που αφορούν την υποδοχή των αιτούντων και την διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων τους,

γ) τους κανόνες καλής νομοθέτησης με την εισαγωγή ρυθμίσεων σαφών και συγκεκριμένων ως αναγκαία προϋπόθεση μίας αποτελεσματικής και δίκαιης λειτουργίας του συστήματος ασύλου.

δ) την πρόβλεψη για συνεχή και σε κάθε στάδιο ενημέρωση των αιτούντων για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Μέρος Πρώτο

Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση)

(Άρθρα 1-38)

Α. Με τις διατάξεις του Πρώτου Μέρους του σχεδίου νόμου μεταφέρεται εκ νέου στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των αλλοδαπών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση), η οποία είχε ήδη ενσωματωθεί με το π.δ. 141/2013 (Α'226), το οποίο από την έναρξη ισχύος του νέου νόμου καταργείται, όπως ειδικότερα αναφέρεται στο Μέρος Πέμπτο του παρόντος.

B. Ειδικότερα, στο πλαίσιο αυτό εισάγονται οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με το **άρθρο 2** του **Κεφαλαίου Α΄ (Γενικές Διατάξεις)** του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 2 της Οδηγίας. Στο άρθρο αυτό παρατίθενται οι ορισμοί των απαραίτητων εννοιών για την εφαρμογή από την εθνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Η περίπτωση (θ) που αφορά στα μέλη της οικογένειας αναδιατυπώνεται και πλέον συμπεριλαμβάνει τον σύζυγο ή τον εκτός γάμου σύντροφο του αιτούντος, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη, τα ανήλικα άγαμα τέκνα του αιτούντος, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα, καθώς και τον πατέρα ή την μητέρα ή άλλο ενήλικο που ασκεί την επιμέλεια του αιτούντος, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, εάν ο εν λόγω αιτών είναι ανήλικος. Παράλληλα προβλέπεται πως τα πρόσωπα αυτά θεωρούνται μέλη της οικογένειας του αιτούντος εφόσον η οικογένεια υπήρχε ήδη στη χώρα καταγωγής. Η τροποποίηση αυτή κρίθηκε επιβεβλημένη καθόσον α) μεταφέρεται επακριβώς στην ελληνική έννομη τάξη ο ορισμός που επιλέχθηκε από τον ενωσιακό νομοθέτη, η δε επακριβής μεταφορά κρίνεται σκόπιμη και για λόγους ασφάλειας δικαίου, β) με την επαναδιατύπωση αυτή επέρχεται η εναρμόνιση σε ενωσιακό επίπεδο του ορισμού των μελών της οικογένειας, γ) με την επαναδιατύπωση αυτή επέρχεται ομοιομορφία σε επίπεδο εθνικού νόμου δεδομένου ότι πλέον τα μέλη της οικογένειας είναι τα ίδια πρόσωπα είτε πρόκειται για την διαδικασία της αναγνώρισης ή της υποδοχής είτε της εξέτασης.

Με το **άρθρο 3** προβλέπεται ότι η ερμηνεία και εφαρμογή του σχεδίου νόμου τελεί σε συμφωνία με τον θεμελιώδη λίθο του δικαίου της διεθνούς προστασίας, τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967, καθώς και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου που έχουν επικυρωθεί από την Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Με το **άρθρο 4** του **Κεφαλαίου Β΄ (Αξιολόγηση αιτήσεων διεθνούς προστασίας)** του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 4 της Οδηγίας και περιγράφεται η διαδικασία που ακολουθείται από τις αρμόδιες αρχές παραλαβής ή/και εξέτασης κατά την υποβολή των αιτήσεων και την αξιολόγηση των στοιχείων που περιλαμβάνονται σε αυτές. Προσδιορίζονται ειδικότερα οι παράμετροι που ελέγχονται και συνεκτιμώνται, αλλά και η

διαδικασία που ακολουθείται σε περίπτωση ελλιπούς τεκμηρίωσης των δηλωθέντων στοιχείων εκ μέρους του αιτούντος. Εξάλλου, με την νέα παράγραφο 6, ενσωματώνεται στο εθνικό δίκαιο, η ερμηνεία που δόθηκε στο άρθρο 4 της Οδηγίας από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) στην υπόθεση C- 652/2016 αναφορικά με την αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας σε περίπτωση απειλών δίωξης και σοβαρών βλαβών σε βάρος μέλους της οικογένειας του αιτούντος.

Με το **άρθρο 5** μεταφέρεται το άρθρο 5 της Οδηγίας και αντιμετωπίζεται η άμεση ανάγκη παροχής διεθνούς προστασίας η οποία ανακόπτει επιτόπου (in situ).

Με το **άρθρο 6** μεταφέρεται το άρθρο 6 της Οδηγίας και προσδιορίζονται οι κρατικοί και μη φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης στη χώρα καταγωγής του αιτούντος.

Με το **άρθρο 7** προσδιορίζονται οι φορείς που παρέχουν προστασία από τη δίωξη ή τη σοβαρή βλάβη, καθώς και σε τι συνίσταται η παροχή αποτελεσματικής προστασίας. Με τη νέα παράγραφο 3, μεταφέρεται αυτούσια η πρόβλεψη της Οδηγίας για λόγους ασφάλειας δικαίου και ορίζεται πλέον ότι κατά την αξιολόγηση, αν διεθνής οργανισμός ελέγχει ένα κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του και παρέχει προστασία, λαμβάνονται υπόψη τυχόν κατευθυντήριες οδηγίες που περιέχονται σε οικείες πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με το **άρθρο 8** μεταφέρεται το άρθρο 8 της Οδηγίας και προβλέπεται ότι οι αρμόδιες αρχές απόφασης ενδέχεται να κρίνουν ότι ο αιτών δεν χρήζει διεθνούς προστασίας υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ενώ καθίσταται σαφές ότι κατά τη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν για τη λήψη ακριβών και επικαιροποιημένων πληροφοριών. Με τις προτεινόμενες διατάξεις του σχεδίου νόμου επεκτείνεται η δυνατότητα λήψης των πληροφοριών αυτών από διάφορες πηγές, όπως η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης για το Άσυλο καθώς και η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι συναφείς πράξεις τις οποίες αυτή εκδίδει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Με το **άρθρο 9** μεταφέρεται το άρθρο 9 της Οδηγίας και ορίζεται η έννοια των πράξεων δίωξης, καθώς και οι μορφές που μπορούν να λάβουν αυτές, ενώ με το **άρθρο 10** μεταφέρεται το άρθρο 10 της Οδηγίας και προσδιορίζονται επιμέρους παράμετροι που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των λόγων της δίωξης και του βασίμου του φόβου του αιτούντος, οι οποίες σχετίζονται με τις έννοιες της φυλής, της θρησκείας, της

εθνικότητας, της ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας και των πολιτικών πεποιθήσεων.

Με το **άρθρο 11** του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 11 της Οδηγίας και ορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής παύει να είναι πρόσφυγας, ενώ ακολούθως με το **άρθρο 12** μεταφέρεται το άρθρο 12 της Οδηγίας και παρατίθενται οι λόγοι αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Με τα **άρθρα 13 και 14** μεταφέρονται αντιστοίχως τα άρθρα 13 και 14 της Οδηγίας και ορίζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα, καθώς και οι περιπτώσεις ανάκλησης και άρνησης ανανέωσης αυτού κατά τον έλεγχο που διενεργεί η αποφαινόμενη αρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Με το **άρθρο 15** μεταφέρεται το άρθρο 15 της Οδηγίας και προσδιορίζεται η έννοια της σοβαρής βλάβης και σε τι συνίσταται αυτή, ενώ με τα **άρθρα 16 και 17** μεταφέρονται αντιστοίχως τα άρθρα 16 και 17 της Οδηγίας και ορίζεται πότε παύει (άρθρο 16) η επικουρική προστασία και πότε αποκλείεται αλλοδαπός ή ανιθαγενής (άρθρο 17) από την επικουρική προστασία. Περαιτέρω, στην παρ. β του άρθρου 17 απαριθμούνται και επικαιροποιούνται τα κακουργήματα ή πλημμελήματα που λογίζονται ως σοβαρά εγκλήματα για τις ανάγκες του νόμου, ενώ μετά την ψήφιση του νέου Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α'95) από τα προαναφερθέντα αδικήματα, που είχαν περιληφθεί στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 17, αφαιρούνται η ακούσια απαγωγή (ΠΚ 327) και η εκμετάλλευση πόρνης (ΠΚ 350), ως ίσχυαν υπό το καθεστώς του προηγούμενου Ποινικού Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Με τα **άρθρα 18 και 19** μεταφέρονται αντιστοίχως τα άρθρα 18 και 19 της Οδηγίας και καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα, καθώς και οι περιπτώσεις ανάκλησης και άρνησης ανανέωσης αυτού κατά τον έλεγχο που διενεργεί η αποφαινόμενη αρχή. Στην παράγραφο 4 κρίθηκε σκόπιμη, για την προστασία των αιτούντων, η υπόμνηση προς τις εθνικές αρχές, ότι και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες εξετάζεται η ανάκληση ή η μη ανανέωση του καθεστώτος, έχουν υποχρέωση

να προβαίνουν σε εξέταση κάθε αίτησης σε εξατομικευμένη βάση κατά τις επιταγές της Οδηγίας, η δε απόφαση πρέπει να φέρει την σχετική αιτιολογία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Με το **άρθρο 20** εισάγονται οι γενικοί κανόνες που διέπουν τη διεθνή προστασία και αναδιατυπώνεται η έννοια των ευάλωτων προσώπων, με την αναφορά των κατηγοριών ευάλωτων προσώπων που προβλέπονται ρητά στην Οδηγία, με σκοπό να αντιμετωπίζεται πλέον με ενιαίο τρόπο από το νομοθέτημα στο σύνολό του το ποια πρόσωπα θεωρούνται ως ευάλωτα. Εξάλλου, η ομοιόμορφη αντιμετώπιση των προσώπων αυτών, προκρίπτει και από το περιεχόμενο των Οδηγιών, οι οποίες ενσωματώνουν κοινό ορισμό για όλα τα πρόσωπα αυτά.

Με το **άρθρο 21** μεταφέρεται το άρθρο 21 της Οδηγίας και κατοχυρώνεται η προστασία από την απομάκρυνση, στο πλαίσιο της αρχής της μη επαναπροώθησης, ενώ παρατίθενται με τρόπο περιοριστικό οι περιπτώσεις κατά τις οποίες εξαιρετικά οι αρμόδιες αρχές δύνανται να απομακρύνουν πρόσφυγα, να ανακαλέσουν, να αρνηθούν να χορηγήσουν ή να ανανεώσουν άδεια διαμονής.

Περαιτέρω, με το **άρθρο 22** μεταφέρεται το άρθρο 22 της Οδηγίας και λαμβάνεται μέριμνα για την ενημέρωση εκ μέρους των αρμόδιων αρχών παραλαβής και εξέτασης των προσφύγων και των δικαιούχων επικουρικής προστασίας σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Με το **άρθρο 23** με το οποίο μεταφέρεται το άρθρο 23 της Οδηγίας, λαμβάνεται μέριμνα για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας. Με τη νέα παράγραφο 2 μεταφέρεται κατά γράμμα το αντίστοιχο εδάφιο της Οδηγίας, και προβλέπεται ότι τα μέλη της οικογένειας απολαμβάνουν τα δικαιώματα των άρθρων 24-36 για όσο διάστημα διατηρούν την ιδιότητα του μέλους. Αυτονόητα, εφόσον η ιδιότητα του μέλους εκλείψει μπορούν είτε να αιτηθούν αυτοτελώς την υπαγωγή τους σε καθεστώς διεθνούς προστασίας, είτε να αιτηθούν άδεια διαμονής με βάση άλλες διατάξεις. Περαιτέρω, απαλείφεται η προηγούμενη ρύθμιση της παρ. 5 του άρθρου 23 του π.δ. 141/2013, αναφορικά με τους γονείς του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, καθόσον αυτοί θεωρούνται μέλη της οικογένειας μόνο εφόσον ο αιτών είναι ανήλικος, ενώ και στην περίπτωση αυτοί εφόσον με την ενηλικίωση του αιτούντος απωλέσουν την ιδιότητα του μέλους της οικογένειας, οι ίδιοι μπορούν αυτοτελώς να αιτηθούν την υπαγωγή τους σε καθεστώς διεθνούς προστασίας, είτε να αιτηθούν άδεια διαμονής με βάση άλλες διατάξεις.

Με το **άρθρο 24** του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 24 της Οδηγίας και περιγράφεται η διαδικασία χορήγησης άδειας διαμονής στους αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς που αναγνωρίζονται ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, αλλά και οι περιπτώσεις στις οποίες δεν χορηγείται ή

ανακαλείται αυτή, ενώ παράλληλα ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τις άδειες διαμονής των μελών της οικογένειας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας. Ειδικότερα, μεταφέρεται κατά γράμμα το αντίστοιχο εδάφιο της Οδηγίας που αναφέρεται στην διάκριση της χρονικής διάρκειας των αδειών διαμονής με κριτήριο το είδος του καθεστώτος που χορηγήθηκε (προσφυγικό καθεστώς ή επικουρική προστασία). Προβλέπεται πλέον με τις διατάξεις του σχεδίου νόμου για μεν τους αναγνωρισμένους πρόσφυγες τριετής διάρκεια για την αρχική άδεια για δε τους δικαιούχους επικουρικής προστασίας ένα έτος αρχικής διάρκειας και με διετής διάρκεια για κάθε ανανέωση. Η διαφοροποίηση αυτή καθίσταται αναγκαία ενόψει του ότι η χορήγηση της επικουρικής προστασίας γίνεται για συγκεκριμένους λόγους που εν πολλοίς σχετίζονται με την ευμετάβλητη κατάσταση στη χώρα καταγωγής, κατάσταση η οποία αρχικώς πρέπει να επανεξετάζεται σε συντομότερο χρόνο.

Με το **άρθρο 25 του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 25 της Οδηγίας και** προσδιορίζονται τα ταξιδιωτικά έγγραφα που χορηγούνται στον δικαιούχο καθεστώτος του πρόσφυγα, αλλά και οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για την κατ' εξαίρεση χορήγηση αυτών σε δικαιούχους επικουρικής προστασίας. Παράλληλα, με το **άρθρο 26** του σχεδίου νόμου ορίζονται τα έγγραφα και πιστοποιητικά που σύμφωνα με το άρθρο 25 της Σύμβασης της Γενεύης χορηγούνται στους δικαιούχους καθεστώτος του πρόσφυγα.

Ακολουθώντας, με το **άρθρο 27** του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 26 της Οδηγίας και προβλέπεται η δυνατότητα των δικαιούχων διεθνούς προστασίας για άσκηση μισθωτής ή ανεξάρτητης επαγγελματικής δραστηριότητας, καθώς και η δυνατότητα συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα ενηλίκων. Με το **άρθρο 28** μεταφέρεται το άρθρο 27 της Οδηγίας και ρυθμίζεται η δυνατότητα πρόσβασης στην εκπαίδευση τόσο των ανηλίκων όσο και των ενηλίκων δικαιούχων διεθνούς προστασίας με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες. Μεγάλη τομή του σχεδίου νόμου επέρχεται με την παράγραφο 1 του άρθρου 28 με την οποία προβλέπεται ρητώς ότι οι ανήλικοι υποχρεούνται πλέον να ενταχθούν σε μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, επιλογή που μέχρι σήμερα αποτελούσε δικαίωμα που ασκείτο κατά την ελεύθερη βούλησή τους. Κατά τον τρόπο αυτό θα επιτευχθεί ομαλότερη και αποτελεσματικότερη ενσωμάτωσή τους στην ελληνική κοινωνία. Επιπλέον, προβλέπεται ότι η παραβίαση της ανωτέρω υποχρέωσης επιφέρει κυρώσεις σε βάρος των ενηλίκων μελών, αντίστοιχες με αυτές που ισχύουν και για τους Έλληνες πολίτες. Συναφώς, με το άρθρο 29 μεταφέρεται το άρθρο 28 της Οδηγίας και προβλέπονται οι διαδικασίες για την αναγνώριση των αλλοδαπών πτυχίων, πιστοποιητικών και λοιπών επίσημων αποδεικτικών τίτλων τους, ενώ εκ νέου υπογραμμίζεται η υποχρέωση ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων διεθνούς προστασίας με τους Έλληνες πολίτες.

Με τα **άρθρα 30 και 31** του σχεδίου νόμου μεταφέρονται αντιστοίχως τα άρθρα 29 και 30 της Οδηγίας και ορίζεται η παροχή κοινωνικής αρωγής και ιατρικής περίθαλψης στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας επί ίσοις όροις με τους Έλληνες πολίτες, ενώ γίνεται ειδική μνεία για την ιατρική περίθαλψη των δικαιούχων με ιδιαίτερες ανάγκες. Ειδικά για τους ασυνόδευτους ανήλικους στο **άρθρο 32** του σχεδίου νόμου με το οποίο μεταφέρεται το άρθρο 31 της Οδηγίας ορίζεται η διαδικασία που ακολουθείται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για το διορισμό επιτρόπου αρχικά και τη δρομολόγηση, στη συνέχεια, των απαιτούμενων ενεργειών που αφορούν όχι μόνο στη διαμονή του ανήλικου, αλλά και στην προσπάθεια εντοπισμού των λοιπών μελών της οικογένειάς του.

Περαιτέρω, με τα **άρθρα 33 και 34** μεταφέρονται αντιστοίχως τα άρθρα 32 και 33 της Οδηγίας, και ρυθμίζεται η πρόσβαση σε κατάλυμα και η ελεύθερη κυκλοφορία των δικαιούχων διεθνούς προστασίας. Παράλληλα προβλέπεται πως τα ως άνω δικαιώματα παρέχονται με τους ίδιους όρους και περιορισμούς που ισχύουν για τους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στη χώρα. Περαιτέρω, μεταφέρεται αυτούσιο το αντίστοιχο εδάφιο της Οδηγίας, αναφορικά με την ανάγκη διασποράς των δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην επικράτεια, έτσι ώστε να καταλείπεται διακριτική ευχέρεια στις ελληνικές αρχές κατά την εφαρμογή των αντίστοιχων μέτρων κατά την ενσωμάτωση των δικαιούχων, με γνώμονα την πραγματική ενσωμάτωση στην ελληνική κοινωνία με βάση και τις τοπικές ανάγκες καθώς και τον γενικότερο επί του θέματος πολιτικό σχεδιασμό, και όχι απλώς τη νομοθετική της πρόβλεψη. Με το **άρθρο 35** του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 34 της Οδηγίας και προβλέπεται ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καταρτίζουν προγράμματα κοινωνικής ένταξης που προορίζονται ειδικά για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, ενώ με το **άρθρο 36** μεταφέρεται το άρθρο 35 της Οδηγίας και ορίζεται ότι οι αρμόδιες αρχές συνδράμουν τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας που επιθυμούν να επαναπατριστούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Με το άρθρο 37 του Σχεδίου Νόμου μεταφέρεται το άρθρο 36 της Οδηγίας και ορίζεται το Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού, Νομοθετικού Έργου και Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας της Υπηρεσίας Ασύλου ως εθνικό σημείο επαφής για την περαιτέρω συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Με το **άρθρο 38** μεταφέρεται το άρθρο 37 της Οδηγίας και ορίζεται ότι το προσωπικό των υπηρεσιών που εμπλέκεται στις διαδικασίες

των άρθρων 2 έως 37 θα πρέπει να είναι καταλλήλως καταρτισμένο και να τηρεί το καθήκον εχεμύθειας κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

Μέρος Δεύτερο
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΔΙΕΘΝΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουνίου 2013 «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιατύπωση)».

(Άρθρα 39 - 61)

Με το προτεινόμενο Μέρος Δεύτερο σκοπείται α) η ενοποίηση των άρθρων 9 και 14 του ν. 4375/2016 για λόγους ενότητας και νομοτεχνικής ορθότητας και β) η αντικατάσταση των διατάξεων του ν. 4540/2018 (Α' 91), με τις οποίες ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2013/33/ ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία», προκειμένου να προσαρμοστούν επιμέρους ρυθμίσεις προς το γράμμα, τον σκοπό και το πνεύμα της Οδηγίας και να μη γίνονται όχημα κατάχρησης των προστατευτικών διατάξεων. Ειδικότερα:

Κεφάλαιο Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με το **άρθρο 39** περιγράφονται, προς διευκόλυνση των διοικητικών αρχών, των αιτούντων και των δικηγόρων τους, σε πέντε διακριτά στάδια, οι διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης, στις οποίες υποβάλλονται οι πολίτες τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς που εισέρχονται ή διαμένουν χωρίς της νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα και δεν αποδεικνύουν την ιθαγένεια και την ταυτότητά τους με έγγραφο δημόσιας αρχής. Εξάλλου, με τις επιμέρους ρυθμίσεις του άρθρου 39 σκοπείται και η ουσιαστική πρώτη διασύνδεση της Υπηρεσίας Ασύλου με την Υπηρεσία Υποδοχής, στοιχείο αναγκαίο για την ορθή λειτουργία ενός συστήματος ασύλου το οποίο είναι μία αλυσίδα αυτοτελών μεν αλλά ουσιαστικά συνδεδεμένων κρίκων.

Κατά το **πρώτο στάδιο** (παρ. 3) το οποίο φέρει τον τίτλο «Ενημέρωσης» οι πολίτες τρίτων χωρών και ανιθαγενείς ενημερώνονται από την Υπηρεσία,

με απλό και προσιτό τρόπο σε γλώσσα που κατανοούν. Η εισαγωγή της πρόβλεψης για «απλό και προσιτό τρόπο» κρίθηκε απαραίτητη προκειμένου να συμμορφωθεί η εθνική έννομη τάξη προς τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην προσφάτως δημοσιευθείσα απόφαση στην υπόθεση ΚΑΑΚ ΕΤ ΑΥΤΡΕΣ c. GRÈCE αριθμός 34215/16. Η ένταξη στο πρώτο στάδιο της ενημέρωσης των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών δεν είναι τυχαία. Αντικατοπτρίζει την πρώτιστη στόχευση του νομοθέτη για πραγματική και ουσιαστική συνεργασία των εθνικών αρχών με τα πρόσωπα αυτά τα οποία τελούν υπό ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες, γεγονός κατανοητό στο νομοθέτη. Για τον λόγο αυτό και επιλέχθηκε πριν από οτιδήποτε άλλο η σωστή, πραγματική και ουσιαστική ενημέρωση αυτών τόσο για την διαδικασία που ακολουθηθεί όσο και για τα δικαιώματά τους αλλά και τις υποχρεώσεις τους. Διότι μόνο με την σωστή, έγκαιρη, έγκυρη και ουσιαστική ενημέρωση, τα πρόσωπα αυτά θα μπορούν να κατανοήσουν την διαδικασία, να συνεργαστούν με τις αρχές και εν τέλει πραγματικά να προστατευτούν καθ'οιονδήποτε τρόπο. Κατά το στάδιο αυτό τα προαναφερθέντα πρόσωπα ενημερώνονται : α) για τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους κατά το στάδιο της υποδοχής και τις συνέπειες μη τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, β) για την πιθανότητα μεταφοράς τους σε άλλες δομές, τους λόγους της μεταφοράς και τις συνέπειες της για αυτούς, γ) για τη δυνατότητά τους να αιτηθούν διεθνούς προστασίας, δ) για τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους κατά την διαδικασία εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας και τις συνέπειες μη τήρησης των υποχρεώσεων αυτών ε) για την δυνατότητα υπαγωγής σε πρόγραμμα εθελούσιας επιστροφής, στ) για τους όρους και τις προϋποθέσεις του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Κέντρου, ζ) για τα δικαιώματά τους σε περίπτωση περιορισμού της ελευθερίας τους και η) για τη διαδικασία χορήγησης δελτίου αιτήσαντος ασύλου κατά την ειδικότερη περίπτωση του δεύτερου εδάφιου της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 4.

Κατά το **δεύτερο στάδιο** που φέρει τον τίτλο «Υπαγωγή» (παρ. 4) οι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που εισέρχονται στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης για να υπαχθούν σε διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης τελούν υπό καθεστώς περιορισμού της ελευθερίας τους εντός του Κέντρου. Αυτό συνεπάγεται την απαγόρευση εξόδου από το Κέντρο και την παραμονή στους χώρους του, σύμφωνα με της όρους και της προϋποθέσεις του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας. Κατά το στάδιο αυτό λαμβάνεται ειδική μέριμνα για τα πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και ειδικότερα για της ασυνόδευτους ανηλίκους. Οι αιτούντες διεθνή προστασία μπορούν να παραμένουν στις εγκαταστάσεις του Κέντρου για όσο χρόνο διαρκεί η διαδικασία εξέτασης της αίτησης τους, εφόσον το χρονικό

διάστημα της παραμονής τους δεν υπερβαίνει συνολικά τις είκοσι πέντε ημέρες από την είσοδό τους στο Κέντρο. Αν μετά την παρέλευση του χρονικού αυτού διαστήματος δεν έχει περατωθεί η εξέταση της αίτησης, χορηγείται δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία και αίρεται ο περιορισμός της ελευθερίας υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 46. Αξίζει να υπομνηστεί πως κατά το ουσιαστικό περιεχόμενο της ανωτέρω ρύθμισης δεν επέρχεται αλλαγή σε σχέση με το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς (άρθρα 9 και 14 του Ν. 4374/2016) το οποίο και προέβλεπε αρχικώς τον περιορισμό της ελευθερίας των προσώπων που αναφέρονται ειδικότερα στις οικείες παραγράφους. Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου επαναλαμβάνει μεν τις ρυθμίσεις αυτές πλην όμως τις συστηματοποιεί και τις εντάσσει πλέον σε ένα σύστημα με διακριτά στάδια προκειμένου αφενός οι αιτούντες να κατανοήσουν την διαδικασία και αφετέρου οι αρμόδιες διοικητικές αρχές να κατανοήσουν καλύτερα την πορεία των διοικητικών ενεργειών τους.

Το **τρίτο στάδιο** (παρ. 5) φέρει τον τίτλο «Καταγραφής και Ιατρικού Ελέγχου» και περιλαμβάνει την καταγραφή των προσωπικών στοιχείων και τη λήψη και καταχώριση των δακτυλικών αποτυπωμάτων όσων έχουν συμπληρώσει το 14^ο έτος της ηλικίας τους, την εξακρίβωση της ταυτότητας και της ιθαγένειας, τον ιατρικό έλεγχο και την παροχή τυχόν αναγκαίας περίθαλψης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, τη μέριμνα για όσους ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, ώστε να τους παρασχεθεί εξειδικευμένη φροντίδα και προστασία, την ιδιαίτερη μέριμνα για την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών οικογενειών με παιδιά κάτω των 14 ετών και ιδίως νηπιακής και βρεφικής ηλικίας, καθώς και την παραπομπή σε περίπτωση που ανακύπτει αμφιβολία σχετικά με την ανηλικότητα πολίτη τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, σε διαδικασία διαπίστωσης ανηλικότητας. Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι η διαπίστωση ότι ένα άτομο ανήκει σε ευάλωτη ομάδα έχει ως συνέπεια την άμεση κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών υποδοχής του ατόμου αυτού, δεδομένου ότι η Οδηγία δεν προβλέπει κατ' ουδένα τρόπο διάφορη αντιμετώπιση ως προς την ουσιαστικής εξέτασης των αιτήσεων των προσώπων αυτών, πλην όμως ενόψει και της ευαλωτότητας αυτής προβλέπεται πλέον ρητώς η υποχρέωση για την κατ' απόλυτη προτεραιότητα εξέταση της αίτησής τους, ενώ για την παραπομπή του στους αρμόδιους φορείς κοινωνικής στήριξης ή προστασίας απαιτείται πλέον ειδικώς αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου ιατρικού προσωπικού του Κέντρου.

Κατά το **τέταρτο στάδιο** το οποίο φέρει τον τίτλο «Παραπομπή σε διαδικασία υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας» όσοι επιθυμούν να υποβάλλουν αίτηση για υπαγωγή σε καθεστώς διεθνούς προστασίας παραπέμπονται στο κατά τόπο αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου. Επίσης, θεσπίζεται μία νέα διαδικασία, που αποτελεί τομή στα μέχρι σήμερα

ισχύοντα, καθόσον συνδέει τους δύο διαδοχικούς κρίκους της αλυσίδας - την Υπηρεσία Ασύλου με την Υποδοχή- ενώ ταυτόχρονα προβλέπει την ενεργό εμπλοκή του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης ήδη από το στάδιο της Υποδοχής, ως περαιτέρω εγγύηση και προστασία των προσώπων που εισέρχονται στη χώρα. Ειδικότερα, συγκροτούνται τα Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής της Υπηρεσίας Ασύλου που αποτελούνται από χειριστές της υπηρεσίας και διοικητικό προσωπικό. Η επιλογή των προσώπων που συγκροτούν τα Κλιμάκια έγινε με κριτήριο την παροχή περαιτέρω εγγυήσεων προς τους αιτούντες. Οι μεν χειριστές, είναι εκπαιδευμένοι άρτια και οι μόνοι αρμόδιοι να προβούν σε εξατομικευμένη εξέταση των αιτήσεων, το δε διοικητικό προσωπικό, επίσης κατάλληλα εκπαιδευμένο και με εις βάθος γνώση της λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου, είναι το πλέον κατάλληλο για την παροχή τεχνικής συνδρομής στους χειριστές. Ρόλος τους είναι, αμέσως μόλις γίνει η οριστική καταγραφή των αιτούντων, με βάση την εθνικότητα και τους λόγους για τους οποίους αιτούνται διεθνή προστασία, να προβαίνουν ανά χώρα καταγωγής σε προτεραιοποίηση των αιτήσεων. Η προτεραιοποίηση έτσι των αιτήσεων- η οποία προβλέπεται ρητώς ως δυνατότητα από την Οδηγία 2013/32/ΕΕ, πλέον εισάγεται ήδη ως διαδικασία κατά το στάδιο της Υποδοχής, μία διαδικασία δομημένη και σαφής, και δεν επαφίεται πλέον μόνον στην κρίση της Υπηρεσίας Ασύλου κατά το μεταγενέστερο στάδιο της εξέτασης των αιτήσεων. Η ρύθμιση αυτή είναι απαραίτητη καθόσον έτσι μεταφέρονται δομημένα οι υποθέσεις προς εξέταση στην Υπηρεσία Ασύλου, με αποτέλεσμα να υποβοηθείται η Υπηρεσία κατά την επεξεργασία των αιτήσεων και να απαλλάσσεται από πρόσθετο διοικητικό βάρος. Η προτεραιοποίηση εξάλλου διακρίνεται σε δύο κατηγορίες. Η μεν πρώτη - η κατ' απόλυτη προτεραιότητα- αποτελεί μία δεύτερη σημαντική τομή του σχεδίου νόμου. Διότι αντικατοπτρίζει την κύρια στόχευση του νομοθέτη συγκεκριμένες κατηγορίες αιτήσεων, ενόψει της φύσης τους, να εξετάζονται κατά προτεραιότητα έναντι όλων. Στην διαδικασία αυτή εντάσσονται οι περιπτώσεις των προσώπων που δεν συμμορφώνονται προς τις αποφάσεις μεταφοράς τους καθόσον η συμπεριφορά τους δημιουργεί σημαντική εμπλοκή στην διαδικασία εξέτασης και για τον λόγο αυτό θα πρέπει η αίτησή τους να εξετάζεται ταχέως. Περαιτέρω, εμπίπτουν οι κρατούμενοι καθόσον τα πρόσωπα αυτά ενόψει της ιδιαίτερης κατάστασης στην οποία τελούν, θα πρέπει να τυγχάνουν ιδιαίτερα γρήγορα της σχετικής προστασίας, ή - εφόσον κατόπιν της εξατομικευμένης εξέτασης της αίτησής τους αυτή απορριφθεί- να επιστρέφονται στις χώρες καταγωγής τους. Η δεύτερη κατηγορία - κατά προτεραιότητα- περιλαμβάνει αιτήσεις που ενόψει της φύσεώς τους πρέπει να εξεταστούν έναντι των λοιπών υποβληθέντων αιτήσεων. Τούτες είναι οι αιτήσεις των ευάλωτων προσώπων, τα οποία ενόψει

της ιδιαίτερης κατάστασης στην οποία βρίσκονται δεν μπορούν να αναμένουν επί μακρό χρονικό διάστημα την εξέταση των αιτήσεών τους, μία πρόσθετη εγγύηση σύμφωνη και με το σκοπό και το πνεύμα της Οδηγία αναφορικά με τα πρόσωπα αυτά. Περαιτέρω, στο σχέδιο νόμου αναφέρονται οι λοιπές περιπτώσεις που κατά την ουσιαστική εκτίμηση του εθνικού του νομοθέτη πρέπει να υπάρξει ταχεία εξέταση, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στην Οδηγία 2013/32/ΕΕ, όπως εν παραδείγματι αιτήσεις που υποβάλλονται στα σύνορα, αιτήσεις που σχετίζονται με την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013, αιτήσεις που περιλαμβάνουν λόγους προδήλως μη σχετιζόμενους προς την ιδιότητα του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας ή αιτήσεις που περιλαμβάνουν αντιφατικές ή ψευδείς πληροφορίες ή αιτήσεις προσώπων που επιχειρούν να παραπλανήσουν τις εθνικές αρχές, αιτήσεις προσώπων που προέρχονται από ασφαλή χώρα καταγωγής ή ασφαλή τρίτη χώρα κλπ. Επισημαίνεται εξάλλου, και κατά την ρητή διατύπωση της σχετικής διάταξης, πως εν συνεχεία η Υπηρεσία Ασύλου δεσμεύεται μόνο ως προς την κατά προτεραιότητα εξέταση των σχετικών αιτήσεων, όπως εξάλλου επιτρέπει η Οδηγία 2013/32/ΕΕ χωρίς ουδεμία άλλη συνέπεια επί της ουσιαστικής εξέτασης των ως άνω αιτήσεων.

Μετά την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας, τα Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής, με τη συνδρομή του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, ενημερώνουν τον αιτούντα το αποτέλεσμα της ως άνω διαδικασίας, ήτοι αν η αίτησή του θα εξεταστεί κατά προτεραιότητα (απόλυτη ή μη) ή όχι, για τον χρόνο που κατά νόμον θα πρέπει να αναμείνει για την έκδοση απόφασης επί της αίτησης αυτής, για το δικαίωμα παραμονής του σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης καθώς και για τη διαδικασία υπαγωγής σε πρόγραμμα εθελούσιας επιστροφής. Το στάδιο αυτό κατά την κρίση του νομοθέτη είναι ιδιαίτερος σημαντικό καθόσον παρέχεται επιπλέον στους αιτούντες ένα στάδιο ενημέρωσης για την πορεία πλέον της αίτησής τους, προκειμένου αφενός να κατανοούν ότι οι διοικητικές υπηρεσίες πλέον επιλαμβάνονται και οι ίδιοι δεν αφήνονται σε ένα σύστημα χωρίς ενημέρωση, ενώ, η πρόβλεψη για την ενεργό συμμετοχή του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, αντικατοπτρίζει εκ νέου την πρόθεση του νομοθέτη για παροχή περαιτέρω εγγυήσεων στους αιτούντες, με την έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωσή τους προκειμένου να κατανοούν πλήρως την διαδικασία οικειοθελούς επιστροφής και τα οφέλη αυτής για τους ίδιους και να ενθαρρύνονται από την παρουσία του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης να επιλέγουν ελεύθερα την ως άνω διαδικασία.

Το **πέμπτο στάδιο** φέρει τον τίτλο «Περαιτέρω Παραπομπή και Μετακίνηση» και περιλαμβάνει είτε την παραπομπή σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης στην ενδοχώρα ή σε άλλες κατάλληλες δομές, για τη συνέχιση

της διαδικασίας υποδοχής και ταυτοποίησης (λόγω επείγουσών αναγκών εξαιτίας αύξησης αφίξεων και ιδίως σε περίπτωση ευάλωτων προσώπων), είτε την παραπομπή στις αρμόδιες υπηρεσίες για την υπαγωγή σε διαδικασίες επανεισοχής ή επιστροφής ή απέλασης, είτε παραπομπή των υπηκόων τρίτης χώρας ή ανιθαγενών σε βάρος των οποίων έχει εκδοθεί απόφαση κράτησης στα Κλειστά Κέντρα Υποδοχής, είτε περαιτέρω παραπομπή των αιτούντων διεθνή προστασία σε κατάλληλες δομές για την προσωρινή υποδοχή τους.

Τέλος, με την παράγραφο 10 προβλέπεται ρητά ότι:

-Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τους όρους και τις προϋποθέσεις του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Κέντρου επιβάλλεται ως κύρωση ο περιορισμός ή η διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής.

-Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς την απόφαση μεταφοράς προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, κατά παράβαση του καθήκοντος συνεργασίας με της αρχές, τεκμαίρεται ότι δεν επιθυμούν την υπαγωγή τους στις διατάξεις περί χορήγησης διεθνούς προστασίας ή της μορφής προστασίας, και εφόσον δεν έχουν τίτλο νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα, παραπέμπονται στην αρμόδια αστυνομική αρχή για την υπαγωγή της σε διαδικασίες απέλασης, επιστροφής ή επανεισοχής.

-Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης πολίτη τρίτης χώρας ή ανιθαγενή που έχει ήδη ασκήσει αίτηση διεθνούς προστασίας προς την απόφαση μεταφοράς προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, περιορίζονται/διακόπτονται αρχικά οι υλικές συνθήκες υποδοχής. Αν η μη συμμόρφωση εμποδίζει την απρόσκοπτη ολοκλήρωση των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, τότε το αίτημά του θα εξεταστεί σύμφωνα με την ταχύρρυθμη διαδικασία και κατά απόλυτη προτεραιότητα εντός 10 ημερών.

Η επιλογή του νομοθέτη για πρόβλεψη ρητών συνεπειών σε περίπτωση μη συνεργασίας των αιτούντων με τις εθνικές αρχές αποτελεί τον δεύτερο άξονα στον οποίο κινείται το σχέδιο νόμου. Διότι με τις ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου καθίσταται πλέον σαφές ότι επιδιώκεται μία δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στην προστασία των αιτούντων και στην απαίτηση προς αυτούς να συνεργάζονται με τις εθνικές αρχές. Για τον λόγο αυτό και αφενός επιβάλλεται στις εθνικές αρχές η έγκαιρη, πλήρης και ουσιαστική ενημέρωση των αιτούντων για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, η παροχή συνδρομής σε αυτούς σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, η ταχεία εξέταση των αιτήσεών τους, και αφετέρου επιβάλλεται στους αιτούντες να συνεργάζονται με τις εθνικές αρχές και να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους. Είναι άλλωστε μέλημα του νομοθέτη η ταχεία εξέταση των αιτήσεων, σύμφωνα με τις εγγυήσεις της Οδηγίας, και οποιαδήποτε συμπεριφορά αντιβαίνει προς

τον σκοπό αυτό, πλέον προβλέπεται ότι θα αντιμετωπίζει συγκεκριμένες συνέπειες. Διότι η καθυστέρηση εξέτασης των αιτήσεων, είτε αυτή οφείλεται σε κωλυσιεργία των εθνικών αρχών είτε σε παρελκυστικές τακτικές των αιτούντων, εντέλει αντιβαίνει στον ίδιο τον σκοπό της διεθνούς προστασίας αφού συνεπεία τούτων, τα πρόσωπα που πραγματικά έχουν ανάγκη άμεσης προστασίας αφήνονται μέσα σε ένα σύστημα που ασχολείται με ένα ορυμαγδό αιτήσεων προσώπων που προφανώς είτε δεν επιθυμούν είτε δεν δικαιούνται διεθνούς προστασίας.

Με το **άρθρο 40** μεταφέρεται το άρθρο 1 της Οδηγίας και προσδιορίζεται ο σκοπός των διατάξεων των άρθρων 40 έως που είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/33/ΕΕ.

Με το **άρθρο 41** μεταφέρεται το άρθρο 2 της Οδηγίας και ενοποιούνται σε ένα άρθρο οι ορισμοί των άρθρων 2 και 3 του ν. 4540/2018. Επίσης, αναδιατυπώνεται ο ορισμός των μελών της οικογένειας (στον οποίο είχαν ενταχθεί και πρόσωπα που δεν προέβλεπε η Οδηγία) για λόγους νομοτεχνικής βελτίωσης, αυτότητας μεταφοράς του ορισμού της Οδηγίας και ομοιόμορφης διατύπωσης του ορισμού στο σύνολο του κειμένου του νόμου (βλ. άρ. 2 και 78).

Με το **άρθρο 42** μεταφέρεται το άρθρο 3 της Οδηγίας και καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Μέρους Δεύτερου.

Με το **άρθρο 43** μεταφέρεται το άρθρο 5 της Οδηγίας και προβλέπεται η παροχή ενημερωτικού εντύπου στον αιτούντα διεθνή προστασία, όπου περιγράφονται σε γλώσσα που κατανοεί, με τρόπο απλό και κατανοητό, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του. Εκ νέου ο νομοθέτης συμμορφώνεται προς την απόφαση του ΕΔΔΑ *Kaak et autres v. Grece*.

Με το **άρθρο 44** μεταφέρεται το άρθρο 6 της Οδηγίας και ορίζονται τα επίσημα έγγραφα (δελτίο αιτούντος και ταξιδιωτικό έγγραφο) που χορηγούνται στους αιτούντες διεθνή προστασία.

Με το **άρθρο 45** μεταφέρεται το άρθρο 7 της Οδηγίας. Ενόψει της ρητής διατύπωσης των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 7 της Οδηγίας, ο νομοθέτης, απαλείφει την μη ορθή διατύπωση των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 4540/2018. Η μέχρι τώρα ισχύουσα διατύπωση δεν διέκρινε την φύση των αποφάσεων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογήν των παραγράφων 1 και 2, ενώ, σχετικά προς τις απαιτήσεις του άρθρου αυτού ήδη το Συμβούλιο της Επικρατείας, με την 805/2018 απόφασή του έχει αποφανθεί. Με τη νέα διατύπωση διευκρινίζεται ότι στην παράγραφο 1 έχουμε καθορισμό περιοχής και συνακόλουθα περιορισμό κυκλοφορίας του αιτούντος με κανονιστική απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, ενώ στην παράγραφο 2 έχουμε καθορισμό του τόπου διαμονής του αιτούντος με ατομικού χαρακτήρα απόφαση, η οποία εκδίδεται από το Διευθυντή της

Υπηρεσίας Ασύλου, μετά από εξατομικευμένη κρίση (βλ. ΣτΕ 805/2018). Επίσης με την παράγραφο 4 ορίζεται ρητά, σε συμμόρφωση με τις διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπει η Οδηγία, ότι η απόφαση της αρμόδιας αρχής, με την οποία απορρίπτεται αίτηση για απομάκρυνση από την καθορισμένη περιοχή κυκλοφορίας ή τον ορισμένο τόπο διαμονής λαμβάνεται κατόπιν ατομικής αξιολόγησης και περιέχει πλήρη και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, ενώ, στην παράγραφο 6 συμπληρώνεται ότι η υποχρέωση των αιτούντων να γνωστοποιούν στις αρμόδιες αρχές κάθε μεταβολή του τόπου διαμονής τους, όσο εκκρεμεί η εξέταση της αίτησής τους, πρέπει να γίνεται άμεσα, άλλως παραβιάζεται η υποχρέωση συνεργασίας τους με τις αρχές.

Με το **άρθρο 46** μεταφέρονται τα άρθρα 8 και 9 της Οδηγίας και επέρχονται τροποποιήσεις στα θέματα κράτησης των αιτούντων διεθνή προστασία. Στην παράγραφο 2 ορίζεται πλέον, σύμφωνα άλλωστε και με την ρητή διατύπωση της Οδηγίας, ότι οι αιτούντες διεθνή προστασία δύνανται, κατ' εξαίρεση και για συγκεκριμένους λόγους, να τεθούν υπό κράτηση. Τούτο εξάλλου είναι σύμφωνο και προς τη νομολογία του ΔΕΕ (βλ.) Οι λόγοι που απαριθμούνται είναι οι λόγοι που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 8 της Οδηγίας και οι οποίοι έχουν μεταφερθεί κατά γράμμα στην εσωτερική έννομη τάξη. Η παράγραφος 3 επαναλαμβάνει τους λόγους κράτησης που προβλέπονταν στο Ν. 4375/2016 αναφορικά με τους αλλοδαπούς και ανιθαγενείς που υποβάλλουν αίτηση διεθνούς προστασίας ενόσω κρατούνται και παραμένουν υπό κράτηση. Τούτο ομοίως είναι σύμφωνο και με το γράμμα της Οδηγίας και με την νομολογία (ΔΕΕ, υπόθεση Arslan, C-534/11). Περαιτέρω, με την παράγραφο 4, στο πλαίσιο της απλούστευσης των διαδικασιών, απαιτείται πλέον απλή ενημέρωση (και όχι εισήγηση) του Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής παραλαβής για την έκδοση στη συνέχεια της απόφασης κράτησης. Η κράτηση αιτούντος διεθνή προστασία καταρχήν επιβάλλεται για διάστημα μέχρι 50 ημερών και προβλέπεται ότι σε κάθε περίπτωση ο συνολικός χρόνος της κράτησης, κατόπιν παρατάσεων, δεν μπορεί να υπερβεί τους 18 μήνες όπως εξάλλου προβλεπόταν και υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς. Σημαντική τροποποίηση, είναι ο μη συνυπολογισμός διαστημάτων κράτησης που είχαν επιβληθεί στο πλαίσιο επιστροφής/απέλασης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των ν. 3907/2011 και 3386/2005. Ο μη συνυπολογισμός του εν λόγω διαστήματος είναι επιτρεπτός βάσει του ενωσιακού δικαίου και της νομολογίας του ΔΕΕ. Ειδικότερα, το Δικαστήριο στην υπόθεση C-357/2009 PPU, Said Shamilovich Kadzoev, απεφάνθη ότι (σκέψεις 45 και 48) «Επομένως, η κράτηση ενόψει απομάκρυνσης, η οποία διέπεται από την οδηγία 2008/115 και η κράτηση που διατάσσεται κατά ατόμου που ζητεί

άσυλο, βάσει π.χ. των οδηγιών 2003/9 και 2005/85 και των εφαρμοστέων διατάξεων του εθνικού δικαίου, εντάσσονται σε διαφορετικές νομικές ρυθμίσεις. Κατά συνέπεια, ... το χρονικό διάστημα του εγκλεισμού ενός ατόμου σε κέντρο προσωρινής κράτησης βάσει απόφασης που έχει ληφθεί σύμφωνα με τις εθνικές και τις κοινοτικές διατάξεις που αφορούν τους αιτούντες άσυλο δεν μπορεί να θεωρηθεί ως χρόνος κράτησης ενόψει απομάκρυνσης κατά την έννοια του άρθρου 15 της οδηγίας 2008/115». Περαιτέρω ο μη συνυπολογισμός θα βάλει τέλος στα παρελκυστικά αιτήματα ασύλου αλλοδαπών, οι οποίοι κατά το χρόνο συμπλήρωσης του ανώτατου χρονικού ορίου κράτησης κατά τη διαδικασία της επιστροφής/απέλασης υπέβαλαν αίτημα διεθνούς προστασίας ασύλου και υποχρεωτικά αφήνονταν ελεύθεροι λόγω συμπλήρωσης του ανώτατου ορίου. Με την παράγραφο 6 καταργείται η αυτεπάγγελτη εξέταση της νομιμότητας της αρχικής απόφασης κράτησης και της απόφασης παράτασης από τον πρόεδρο ή τον υπ' αυτού οριζόμενο πρωτοδίκη του διοικητικού πρωτοδικείου στην Περιφέρεια του οποίου κρατείται ο αιτών, με σκοπό την ελάφρυνση των διοικητικών αρχών και των δικαστηρίων, χωρίς όμως τούτο να συνιστά μείωση της προστασίας των αιτούντων, δεδομένου ότι ο αιτών δικαιούνται να προσφύγει και να υποβάλει αντιρρήσεις, σύμφωνα με τις παρ. 3 και επόμενες του άρ. 76 του ν. 3886/2005 και συνεπώς εξακολουθεί να ικανοποιείται το δικαίωμα τους για πραγματική ακρόαση από δικαστήριο. Με την παράγραφο 7 επεκτείνεται το δικαίωμα νομικής συνδρομής των αιτούντων διεθνή προστασία που βρίσκονται υπό κράτηση και στις περιπτώσεις αμφισβήτησης της απόφασης παράτασης της κράτησης, μία επιπρόσθετη εγγύηση προς αυτούς. Με την παράγραφο 8 θεσπίζεται νέα διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων των κρατούμενων, σύμφωνα με την οποία αυτά εξετάζονται κατ' απόλυτη προτεραιότητα και σε κάθε περίπτωση εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επιβολή της κράτησης. Αντίστοιχα, με την παράγραφο 9, σε περίπτωση προσφυγής κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 92, ενημερώνεται άμεσα ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών και η προσφυγή προσδιορίζεται και συζητείται κατά προτεραιότητα και πάντως όχι πέραν των 5 ημερών από την κατάθεσή της. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται υποχρεωτικά εντός 15 ημερών. Στόχος της νέας διαδικασίας είναι η ταχεία εξέταση των κρατούμενων κατ' απόλυτη προτεραιότητα, διότι τούτο επιβάλλει στις εθνικές αρχές το γεγονός ότι η κράτηση αποτελεί ένα ιδιαίτερα επαχθές μέτρο και για τον λόγο αυτό τα αιτήματα των κρατούμενων πρέπει να εξετάζονται ιδιαίτερος σύντομα προκειμένου εφόσον γίνουν δεκτά να τερματίζεται η κράτησή τους, ενώ, εξάλλου, η ταχεία εξέταση των αιτημάτων των κρατούμενων συνεπάγεται και οφέλη και στο σκέλος των επιστροφών

καθόσον σε περίπτωση απόρριψης των αιτημάτων, οι αιτούντες είναι ευχερώς εντοπίσιμοι.

Με το **άρθρο 47** μεταφέρεται το άρθρο 10 της Οδηγίας και επαναδιατυπώνονται οι προδιαγραφές για τις συνθήκες κράτησης των αιτούντων, με γνώμονα το σεβασμό των δικαιωμάτων των κρατουμένων όπως αυτά έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Περαιτέρω στην παράγραφο 7 προστίθεται η παράγραφος 5 της Οδηγίας σύμφωνα με την οποία προβλέπεται η δυνατότητα παρέκκλισης από την υποχρέωση ενημέρωσης σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και για εύλογη περίοδο η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν ο αιτών κρατείται σε συνοριακό φυλάκιο ή σε ζώνη διέλευσης, εφόσον όμως δεν εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 90.

Με το **άρθρο 48** μεταφέρεται το άρθρο 11 της Οδηγίας και επαναδιατυπώνονται οι ειδικές ρυθμίσεις για την κράτηση ευάλωτων ατόμων και ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής. Ειδικότερα, με την παράγραφο 2 τονίζεται ότι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι κρατούνται μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις, ενώ με την παράγραφο 3 προβλέπεται κατά αυτούσια μεταφορά του σχετικού εδαφίου της Οδηγίας η δυνατότητα παρέκκλισης από την υποχρέωση παροχής ξεχωριστού καταλύματος στις οικογένειες υπό κράτηση, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και για εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο πρέπει να είναι όσο το δυνατόν συντομότερο. Η παράγραφος 4, αναφορικά με την υποχρέωση κράτησης των γυναικών χωριστά από τους άντρες, συμπληρώνεται, σύμφωνα με τις επιταγές της οδηγίας, και προβλέπονται εξαιρέσεις ως προς τη χρήση κοινόχρηστων χώρων που έχουν σχεδιαστεί για ψυχαγωγικές ή κοινωνικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης γευμάτων. Τέλος, στην παρ. 5 ορίζεται ότι όταν εκλείψουν οι λόγοι που δικαιολογούν την κράτηση ενός αιτούντος και αυτός αφήνεται ελεύθερος, ενημερώνονται, αμελλητί, οι Αρχές Παραλαβής ή η Αρχή Προσφυγών, εφόσον η αίτηση εκκρεμεί σε δεύτερο βαθμό, προκειμένου η εξέταση της προσφυγής να γίνει υπό τους όρους της παραγράφου 9 του άρθρου 46, ήτοι με απόλυτη προτεραιότητα.

Με το **άρθρο 49** μεταφέρεται το άρθρο 12 της Οδηγίας και προβλέπεται η λήψη κατάλληλων μέτρων από τις αρμόδιες αρχές, κατά την παροχή στέγασης, για τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας των αιτούντων διεθνή προστασία.

Με το **άρθρο 50** μεταφέρεται το άρθρο 13 της Οδηγίας και ρυθμίζονται τα σχετικά με την υποχρεωτική υποβολή των εισερχομένων χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα μας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών σε ιατρικές εξετάσεις, στο πλαίσιο της διαδικασίας ταυτοποίησής τους, κατά το άρθρο 39

και σύμφωνα με τις σχετικές έγγραφες οδηγίες των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας για την πρόληψη μετάδοσης νοσημάτων.

Με το **άρθρο 51** μεταφέρεται το άρθρο 14 της Οδηγίας και καθιερώνεται πλέον υποχρέωση των ανήλικων αιτούντων και ανήλικων τέκνων των αιτούντων να εντάσσονται σε μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος, τόσο για λόγους ένταξης και ενσωμάτωσης στην ελληνική κοινωνία, όσο και για λόγους κοινωνικής προστασίας. Περαιτέρω, με την παράγραφο 2 προβλέπεται περιορισμός των υλικών συνθηκών υποδοχής, καθώς και επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε βάρος των ενηλικών μελών της οικογένειας, αντίστοιχων με αυτές που επιβάλλονται στους Έλληνες πολίτες, στις περιπτώσεις που παρά τη διαθεσιμότητα των σχολικών δομών, ο ανήλικος δεν εγγράφεται, ούτε και παρακολουθεί τα αντίστοιχα σχολικά μαθήματα.

Με το **άρθρο 52** ρυθμίζεται η πρόσβαση ενηλικών αιτούντων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθόλο το χρονικό διάστημα κατά το οποίο δεν εκτελείται μέτρο απομάκρυνσης κατά αυτών.

Με το **άρθρο 53** μεταφέρεται το άρθρο 15 της Οδηγίας και ρυθμίζονται εκ νέου τα σχετικά με την πρόσβαση των αιτούντων στην απασχόληση. Συγκεκριμένα, καταργείται η δυνατότητα πρόσβασης στην απασχόληση αμέσως με την λήψη του δελτίου αιτούντος, προκειμένου να μην καθίσταται το σύστημα άσυλου ελκυστικό σε πολίτες τρίτων χωρών, ενόψει και των μακρόχρονων διαδικασιών που απαιτούνται μέχρι στιγμής για την εξέταση των αιτημάτων. Πλην όμως με τις νέες ρυθμίσεις, μεταφέρονται κατά γράμμα οι προστατευτικές προς τους αιτούντες προβλέψεις της Οδηγίας. Ειδικότερα, με τη νέα παράγραφο 1 παρέχεται δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας, υπό τους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 71 του ν. 4375/2016, μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας, εφόσον δεν έχει ληφθεί απόφαση σε πρώτο βαθμό από την αρμόδια αρχή και η καθυστέρηση δεν μπορεί να αποδοθεί στον αιτούντα ο οποίος κατέχει «δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού». Με την παράγραφο 2 το δικαίωμα πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία ανακαλείται αυτοδικαίως σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, η οποία δεν έχει ανασταλτικό χαρακτήρα, και οι αιτούντες δεν έχουν δικαίωμα παραμονής στη χώρα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο Μέρος Τρίτο. Με την παράγραφο 3 οι αιτούντες υποχρεώνονται να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές τόσο για την έναρξη επαγγέλματος στην οποία προβαίνουν όσο και για κάθε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας που συνάπτουν, προκειμένου να ενημερώνεται το σύστημα τόσο για την εργασία τους (άρα και την διαμονή τους), αλλά και να

εφαρμόζεται η σχετική διάταξη για περιορισμό των υλικών συνθηκών υποδοχής για όσους δύνανται να αυτοσυντηρηθούν.

Με το **άρθρο 54** μεταφέρεται το άρθρο 16 της Οδηγίας και προβλέπεται το δικαίωμα των αιτούντων να εγγράφονται και να παρακολουθούν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.

Με το **άρθρο 55** μεταφέρονται τα άρθρα 17 και 19 της Οδηγίας σχετικά με τους γενικούς κανόνες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, και ορίζεται ότι οι αιτούντες λαμβάνουν πλέον, σύμφωνα και με τις προβλέψεις της Οδηγίας, την απαραίτητη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η οποία περιλαμβάνει, τις πρώτες βοήθειες και την αναγκαία θεραπεία ασθενειών και σοβαρών πνευματικών διαταραχών σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 4368/2016 (παρ. 2). Για το σκοπό αυτό τους χορηγείται, μέχρι να αποκτήσουν δικαίωμα στην εργασία (άρθρο 53), Κάρτας Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Κ.Υ.Π.Α.), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην υπ' αριθ. Α3(γ)/ΓΠ/οικ.25132 από 4/4/2016 κ.υ.α. (Β' 908). Η Κ.Υ.Π.Α. ορίζεται ότι χορηγείται από τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου, με διάρκεια ισχύος αντίστοιχη με τη διάρκεια ισχύος των δελτίων τους, εκτός από την Κ.Υ.Π.Α. των δικαιούχων γυναικών σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία ισχύει για ένα έτος. Επίσης, η Κ.Υ.Π.Α. ανανεώνεται κατά την ανανέωση του δελτίου αιτήσαντος ασύλου.

Με το **άρθρο 56** μεταφέρεται το άρθρο 18 της Οδηγίας και καθορίζονται οι λεπτομέρειες αναφορικά με την παροχή των υλικών συνθηκών υποδοχής των αιτούντων όταν αυτή παρέχεται σε είδος και περιγράφονται όλες οι πρόνοιες, ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια των διαμενόντων, η οικογενειακή ενότητα, η ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα δικαιώματά τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Περιορισμός ή ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής

Με το **άρθρο 57** προβλέπεται ο περιορισμός ή η διακοπή, σε εξαιρετικές και ειδικώς αιτιολογημένες περιπτώσεις, των υλικών συνθηκών υποδοχής που παρέχονται στους αιτούντες που διαμένουν σε δομές φιλοξενίας.

Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 προστίθεται ως λόγος περιορισμού/διακοπής των υλικών συνθηκών υποδοχής η εγκατάλειψη του τόπου διαμονής που έχει καθορίσει η αρμόδια αρχή κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 45 χωρίς ο αιτών να έχει λάβει τυχόν απαιτούμενη άδεια, ενώ στην περίπτωση β' διευκρινίζεται ενδεικτικά ότι τα στοιχεία που πρέπει να δηλώνονται από τους αιτούντες στις αρμόδιες αρχές είναι, μεταξύ άλλων, η

διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής, οι συμβάσεις εργασίας που συνάπτουν ή η αυτοπρόσωπη παράστασης.

Με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου καθίσταται πλέον υποχρεωτικός/ή για την αρμόδια αρχή ο περιορισμός και η διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής, αντίστοιχα, όταν διαπιστώνεται ότι ο αιτών, χωρίς δικαιολογημένη αιτία, δεν έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας το συντομότερο ευλόγως δυνατόν, μετά την άφιξή του στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας και όταν διαπιστώνεται ότι ο αιτών έχει αποκρύψει οικονομικούς πόρους και έχει, κατά συνέπεια, επωφεληθεί με τρόπο αθέμιτο από τις υλικές συνθήκες υποδοχής.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 4 θεσπίζεται, σύμφωνα με τις επιταγές της Οδηγίας, η διακοπή της παροχής υλικών συνθηκών, ως κύρωση για τη σοβαρή παραβίαση των Κανονισμών Λειτουργίας των Δομών, προκειμένου να περιοριστούν τα φαινόμενα ανομίας που παρατηρούνται. Ως σοβαρή παραβίαση εννοείται αυτή, η οποία διαταράσσει την ομαλή λειτουργία των κέντρων και την συμβίωση των ατόμων σε αυτά, ιδίως όταν επιδεικνύεται ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά. Η παραβίαση των όρων ρητά οδηγεί και διερεύνηση τυχόν τέλεσης ποινικών αδικημάτων προκειμένου να κρατούνται. Παράλληλα θα ενημερώνεται άμεσα ο οικείος Αστυνομικός Διευθυντής και, προκειμένου περί των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, ο αρμόδιος για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικός Διευθυντής, προκειμένου να διακριβώσει αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 ή 3 του άρθρου 61 του παρόντος νόμου, προκειμένου να τίθενται υπό κράτηση όσοι συνιστούν κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια και τη δημόσια τάξη.

Επίσης, σε συμμόρφωση με τη νομολογία του ΔΕΕ (βλ. προτάσεις Γενικού Εισαγγελέα στην υπόθεση ΗΑQBIN), ορίζεται, ως περαιτέρω εγγύηση, ότι εφόσον πρόκειται για ασυνόδετο ανήλικο, η αρμόδια αρχή υποδοχής οφείλει, πριν από την επιβολή της διακοπής της στέγασης, να απευθυνθεί στις υπηρεσίες αρωγής και/ή στις δικαστικές αρχές που είναι αρμόδιες για την προστασία των ασυνόδετων ανηλίκων προκειμένου να μεριμνήσουν για την τοποθέτηση του ανηλίκου σε δομή που αρμόζει στις ανάγκες του και να διατάξουν τυχόν άλλα μέτρα αρωγής εφόσον τούτου δικαιολογείται από τις περιστάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Διατάξεις σχετικά με τα ευάλωτα άτομα

Με το **άρθρο 58** προβλέπεται ότι κατά την εφαρμογή του Κεφαλαίου Β' περί των συνθηκών υποδοχής λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση των

ευάλωτων προσώπων. Η έννοια των ευάλωτων προσώπων αναδιατυπώνεται, ώστε στο σύνολο του νομοθετήματος να ορίζονται κατά τρόπο ενιαίο και περιορίζεται πλέον αυστηρά στις κατηγορίες που θεσπίζει η Οδηγία. Συγκεκριμένα, απαλείφεται η περίπτωση προσώπων με σύνδρομο μετατραυματικής διαταραχής, το οποίο δύσκολα εντοπίζεται και ελέγχεται ως προς την αιτιολογία της ιατρικής βεβαίωσης, ενώ στην έννοια του ευάλωτου απόμου περιλαμβάνονται όλοι οι ανήλικοι και όχι μόνο οι ασυνόδετοι.

Με τα άρθρα 59 και 60 επαναλαμβάνονται οι διατάξεις σχετικά με το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου, καθώς και οι ειδικότερες διατάξεις σχετικά με την προστασία των ασυνόδετων και χωρισμένων ανηλίκων που εισέρχονται στην Ελληνική Επικράτεια.

Με το άρθρο 61 επαναλαμβάνονται οι πρόνοιες για τα θύματα βασανιστηρίων και σοβαρών πράξεων βίας, όπως ιδίως η πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική και ψυχολογική θεραπεία ή περίθαλψη.

Μέρος Τρίτο

Διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας – Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις «κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» (L 180/29.6.2013) (Οδηγία 2013/32/ΕΕ, Ν. 4375/2016)

Το τρίτο μέρος του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αφορά διατάξεις σχετικές με την προσαρμογή στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουνίου 2013 «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση το καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» (εφεξής «Οδηγία») και ρυθμίζονται οι διαδικασίες υποβολής και εξέτασης αιτημάτων διεθνούς προστασίας και αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα ή χορήγησης του καθεστώτος δικαιούχου επικουρικής προστασίας. Οι διατάξεις της ανωτέρω Οδηγίας μεταφέρονται εκ νέου στην ελληνική έννομη τάξη.

Εκτός από τις διατάξεις που προβλέπει η Οδηγία, στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου περιλαμβάνονται και διατάξεις για την αποτελεσματική αντιμετώπιση διαδικαστικών και ουσιαστικών ζητημάτων τα οποία διαπιστώθηκαν από τη μέχρι τώρα εμπειρία της Υπηρεσίας Ασύλου, καθώς και άλλες τροποποιήσεις που κρίθηκαν απαραίτητες για τον εξορθολογισμό της διαδικασίας εξέτασης αιτημάτων διεθνούς προστασίας. Ειδικότερα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Γενικές Διατάξεις

Με το Άρθρο 62 (Άρθρο 1 Οδηγίας), καθορίζεται ο Σκοπός των εισαγόμενων διατάξεων ήτοι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/32/Ε του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση)» (L. 180/29.06.2013).

Με το Άρθρο 63 (Άρθρα 2 και 4 Οδηγίας) εισάγονται οι ορισμοί για την εφαρμογή του παρόντος. Επίσης, αναδιτυπώνονται οι ορισμοί «των μελών της οικογενείας», για λόγους αυτουσίας μεταφοράς της οδηγίας και ομοιόμορφης διατύπωσης του ορισμού στο σύνολο του κειμένου του νόμου, ως επισημάνθηκε και ανωτέρω (άρθρα 2 και 41), της «τελεσιδικιακής απόφασης», προκειμένου να καταστεί σαφές ότι η τελεσιδικία δεν συνδέεται με απόφαση δικαστηρίου, καθώς και της «μεταγενέστερης αίτησης».

Με το Άρθρο 64 (Άρθρο 3 Οδηγίας) ορίζεται το Πεδίο Εφαρμογής των προτεινόμενων διατάξεων και δη, η εφαρμογή τους σε όλες τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων, ή στις ζώνες διέλευσης της χώρας, καθώς και στις διαδικασίες ανάκλησης χορηγηθέντος καθεστώτος διεθνούς προστασίας και ορίζεται ότι η ερμηνεία και εφαρμογή τους, γίνονται σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και το διεθνές δίκαιο για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και τη σχετική διεθνή, ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία και νομολογία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Βασικές αρχές και εγγυήσεις

Στο δεύτερο κεφάλαιο του παρόντος Μέρους του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφέρονται οι γενικές αρχές και εγγυήσεις που ισχύουν καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας. Συγκεκριμένα:

Με το Άρθρο 65 (Άρθρα 6 και 7 Οδηγίας) κατοχυρώνεται το δικαίωμα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας για κάθε αλλοδαπό ή ανιθαγενή και ρυθμίζεται η πρόσβαση στη διαδικασία, οι αρμόδιες αρχές παραλαβής, ο τρόπος υποβολής, καταγραφής και κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας, ο χρόνος ολοκλήρωσης της καταγραφής της, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Οδηγίας (παρ. 1), καθώς και η δυνατότητα παρέκτασης του χρόνου αυτού, σε περιπτώσεις μεγάλου αριθμού ταυτόχρονων αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Κατά την καταγραφή προβλέπεται η δήλωση περισσότερων στοιχείων,

προκειμένου να μπορεί να γίνει η προτεραιοποίηση των αιτήσεων, ιδίως από τα Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής, καθώς και ο ορισμός αντικλήτου, στοιχείο που θα διευκολύνει τις επιδόσεις (παρ. 1). Επίσης, στις περιπτώσεις που γίνεται απλή καταγραφή των στοιχείων του αιτούντος, προβλέπεται πλέον ενημέρωσή του για συγκεκριμένη ημερομηνία που θα διενεργηθεί η πλήρης καταγραφή, ενώ σαν εγγύηση για την εκ νέου εμφάνισή του προβλέπεται η χορήγηση εγγράφου με τα στοιχεία και τη φωτογραφία του, το οποίο αντικαθίσταται την ημέρα της πλήρους καταγραφής με το δελτίο αιτούντος άσυλο (παρ. 2). Περαιτέρω, εισάγονται προβλέψεις για τις συνέπειες και τις διοικητικές ενέργειες που ακολουθούν σε τις περιπτώσεις δήλωσης επιθυμίας μη πλήρους καταγραφής, εκ μέρους του αιτούντος, καθώς σε περιπτώσεις που ο αιτών δεν εμφανίζεται στην ημερομηνία που του έχει οριστεί για την πλήρη καταγραφή (παρ. 4 και 5). Θεσπίζεται πλέον ότι οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής διασφαλίζουν την άσκηση του δικαιώματος κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση της αυτοπρόσωπης παρουσίας του αιτούντος (παρ. 6). Ορίζεται ο τρόπος υποβολής αίτησης από κρατούμενους ή από πρόσωπα που βρίσκονται σε διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης και τροποποιούνται οι σχετικές προθεσμίες (παρ. 7). Προβλέπονται ρυθμίσεις για την υποβολή αιτημάτων σε μη αρμόδια Αρχή και συναφής υποχρέωση παραπομπής του αιτούντος στις αρμόδιες Αρχές παραλαβής (παρ. 9). Προβλέπεται η δυνατότητα και ο τρόπος υποβολής αίτησης εξ ονόματος των μελών της οικογένειας αιτούντος (10-11), εισάγοντας την υποχρεωτική αυτοπρόσωπη παρουσία του ενήλικου μέλους πριν ζητηθεί η συναίνεση, η οποία λαμβάνει χώρα κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης. Επίσης, ορίζεται ο τρόπος υποβολής αίτησης από ανήλικο, ασυνόδευτο ή μη (παρ. 12 και 13). Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα υποβολής αίτησης για ανήλικο από τον εκπρόσωπό του και από τον εκπρόσωπο της Δομής Υποδοχής/φιλοξενίας Ανηλικών στην οποία διαμένει ο ανήλικος και οι οποίοι καθίστανται αυτοδικαίως αντικλητοι (παρ. 14). Εισάγεται δε πρόβλεψη για αυτοπρόσωπη παρουσία του ανήλικου κατά την κατάθεση της αίτησης διεθνούς προστασίας, εκτός από περιπτώσεις ανωτέρας βίας που βεβαιώνονται σε σχετικό έγγραφο δημόσιας αρχής, οπότε και πρέπει πλέον να εκπροσωπείται από ενήλικο μέλος της οικογένειάς του ή εκπρόσωπο σύμφωνα με το άρθρο 75 (παρ. 15). Τέλος, θεσπίζεται ως δυνατότητα η Υπηρεσία Ασύλου να επικουρείται από προσωπικό που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, αν υφίσταται επείγουσα ανάγκη (παρ. 16).

Με το Άρθρο 66 (Άρθρο 8 Οδηγίας) προβλέπεται το δικαίωμα ενημέρωσης και παροχής συμβουλών σε κέντρα κράτησης και σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια, σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας (παρ. 1). Επίσης, κατοχυρώνεται το δικαίωμα

πρόσβασης των πιστοποιημένων πλέον οργανώσεων και των προσώπων που ενημερώνουν και συμβουλεύουν τους αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς στα σημεία διέλευσης των συνόρων, περιλαμβανομένων των ζωνών διέλευσης, στα εξωτερικά σύνορα (παρ. 2) καθώς και οι σχετικοί περιορισμοί που μπορούν να επιβληθούν για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης ή που υπαγορεύονται από τη διοικητική διαχείριση του συγκεκριμένου σημείου διέλευσης των συνόρων υπό την προϋπόθεση, ωστόσο, ότι οι ως άνω περιορισμοί δεν θα οδηγούν σε αδυναμία πρόσβασης στα συγκεκριμένα σημεία. Περαιτέρω, με την παράγραφο 3 δίδεται εξουσιοδότηση για έκδοση υπουργικής απόφασης που θα καθορίζει τη κριτήρια και τη διαδικασία πιστοποίησης των οργανώσεων που μετέχουν στην ως άνω ενημέρωση.

Στο Άρθρο 67 (Άρθρο 24 Οδηγίας), περιλαμβάνονται προβλέψεις υπέρ αιτούντων που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων και δη θύματα βασανισμού, βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας και προβλέπονται εγγυήσεις για την προστασία τους. Εισάγεται ειδική πρόβλεψη για τις ανωτέρω κατηγορίες τόσο κατά την ταχύρυθμη διαδικασία, όσο και κατά τη διαδικασία στα σύνορα, ενώ εισάγεται ειδική πρόβλεψη για τα πρόσωπα που εξαιρούνται του δικαιώματος παραμονής (παρ.3).

Με το Άρθρο 68 (Άρθρο 9 Οδηγίας), προβλέπεται ρητά το δικαίωμα παραμονής των αιτούντων στη χώρα μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας στον πρώτο βαθμό (παρ.1) και προβλέπονται οι σχετικές εξαιρέσεις που αφορούν τόσο την υποβολή μεταγενέστερης αίτησης, όσο και τις περιπτώσεις παράδοσης του αιτούντος σε άλλο κράτος της Ε.Ε., δυνάμει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ή έκδοσης σε τρίτη χώρα, με την εξαίρεση της χώρας καταγωγής του αιτούντος ή σε διεθνή ποινικά δικαστήρια, με βάση τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας και με σεβασμό στην αρχή της μη επαναπροώθησης, όπως κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα και στις διεθνείς συμβάσεις που δεσμεύουν τη χώρα (παρ. 2).

Με το Άρθρο 69 (άρθρο 12 Οδηγίας), προβλέπονται οι εγγυήσεις για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των αιτούντων, στο πλαίσιο των διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα:

α. Ενημέρωσης σε γλώσσα την οποία κατανοούν, με απλό και προσιτό τρόπο, για την ακολουθητέα διαδικασία, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, το καθήκον συνεργασίας τους με τις εθνικές αρχές, το καθήκον εχεμύθειας των αρχών, τις συνέπειες απόρριψης της αίτησής τους και τις δυνατότητες προσβολής της, τη δυνατότητα και τους όρους παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής, καθώς τη δυνατότητα εθελούσιου επαναπατρισμού τους.

Έμφαση δίνεται, κατά την ενημέρωση, στις συνέπειες της παραβίασης του καθήκοντος συνεργασίας με τις εθνικές αρχές λόγω μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τους (π.χ. μη ανεύρεσής τους στον δηλωθέντα τόπο διαμονής ή στη δηλωθείσα διεύθυνση, της ρητής ή σιωπηρής ανάκλησης της αίτησής τους, της μη αυτοπρόσωπης παράστασης σε κάθε στάδιο της διαδικασίας), δεδομένου ότι τέτοιου είδους παραβιάσεις αντιστρατεύονται τον σκοπό της οδηγίας που συνίσταται στην ταχεία και αποτελεσματική εξέταση των αιτήσεων. Η ανάγκη πραγματικής ενημέρωσης των αιτούντων τονίζεται ακόμη περισσότερο με την πρόβλεψη περί συνδρομής τους από την Υπηρεσία Ασύλου και άλλες αρχές ή πιστοποιημένες οργανώσεις για την κατανόηση του εγγράφου ενημέρωσης, στο οποίο καλούνται πλέον να υπογράψουν και να δηλώνουν αν έχουν πράγματι κατανοήσει το περιεχόμενό του.

β. Παροχής διερμηνέα για να υποβάλουν την αίτησή τους και να εκθέσουν την υπόθεσή τους στις αρμόδιες Αρχές για τη διεξαγωγή συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης, καθώς και σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σε Α' και Β' βαθμό. Προβλέπεται παροχή υπηρεσιών διερμηνείας, αν η φυσική παρουσία διερμηνέα δεν είναι πρόσφορη, και εξ αποστάσεως με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών μέσων, καθώς και μετάφρασης των εγγράφων που καταθέτουν

γ. Επικοινωνίας με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες ή με κάθε άλλη οργάνωση που παρέχει νομική, ιατρική και ψυχολογική συνδρομή.

δ. Εφοδιασμού, ατελώς, με το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία το οποίο διασφαλίζει την απόλαυση των δικαιωμάτων τους σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εξασφαλίζει τις αναγκαίες συναλλαγές κατά το χρόνο ισχύος του και επιτρέπει ρητά την παραμονή στην Ελληνική Επικράτεια. Σε αυτό αναγράφεται και τυχόν περιορισμός της κυκλοφορίας ή της διαμονής του αιτούντος.

ε. Ενημέρωσης σχετικά με το περιεχόμενο της απόφασης επί της αίτησης διεθνούς προστασίας σε γλώσσα που κατανοούν, καθώς και για τη δυνατότητα προσβολής της απορριπτικής απόφασης, τη σχετική προθεσμία, καθώς και το όργανο ενώπιον του οποίου αυτή προσβάλλεται και την έδρα του.

στ. Πρόσβασης, είτε αυτοπροσώπως είτε διά των πληρεξουσίων δικηγόρων ή εξουσιοδοτημένων συμβούλων τους, σε πληροφορίες που παρέχουν εμπειρογνώμονες επί ειδικών ζητημάτων, ιατρικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, γλωσσολογικών ή ζητημάτων που άπτονται ιδίως των ανηλίκων ή του φύλου.

Προβλέπεται επίσης ότι καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης, οι αρμόδιες κατά το νόμο αρχές αναγνωρίζουν και θεωρούν το

γνήσιο της υπογραφής αιτούντων με την επίδειξη του δελτίου και στις περιπτώσεις κράτησης, παραμονής σε εγκαταστάσεις της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, οι αρμόδιες κατά τον νόμο αρχές οφείλουν να αναγνωρίζουν και βεβαιώνουν την υπογραφή των αιτούντων βάσει των στοιχείων που έχουν δηλώσει (παρ. 7).

Με το Άρθρο 70, εισάγεται πρόβλεψη παροχής δελτίου αιτούντος διεθνούς προστασίας, με διάρκεια ισχύος έξι (6) μηνών και ανανέωσης μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας (παρ 1). Με τις επόμενες παραγράφους ορίζεται πότε η διάρκεια του δελτίου δύναται να περιοριστεί με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου (παρ. 2) και πότε περιορίζεται υποχρεωτικά με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής παραλαβής (παρ. 3 και 4). Σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, κατά την επίδοσή της στον αιτούντα, παραδίδεται υποχρεωτικά το δελτίο από αυτόν στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής και παύει αυτοδικαίως η ισχύς του. Αυτοδικαίως λήξη της ισχύος του δελτίου προβλέπεται, επίσης, σε περίπτωση που ο αιτών δεν εμφανιστεί για να ανανεώσει το δελτίο το αργότερο κατά την επόμενη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη του (παρ. 6). Οι αρχές παραλαβής υποχρεούνται να ενημερώνουν αυθημερόν το ηλεκτρονικό σύστημα ασύλου για τυχόν γεγονότα που επηρεάζουν τη λειτουργία τους. Η δε ισχύς των δελτίων που λήγουν κατά τη διάρκεια της δυσλειτουργίας, παρατείνεται αυτοδικαίως για όσο χρόνο διήρκεσε και τυχόν ισχυρισμοί του αιτούντος αναφορικά με δυσλειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος ασύλου αποδεικνύονται με την χορήγηση σχετικής βεβαίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου (παρ. 7). Τέλος, σε περίπτωση μη ανανέωσης του δελτίου ή παύση ισχύος του κατά τα ανωτέρω, εφαρμόζονται οι διατάξεις για τη σιωπηρή ανάκληση (παρ. 8).

Με το άρθρο 71 προβλέπεται το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο ή άλλο σύμβουλο, με δική τους δαπάνη για θέματα που αφορούν στην αίτησή τους, καθώς και τα σχετικά με την παροχή επίκαιρης πληρεξουσιότητας προς δικηγόρο ή εξουσιοδότησης προς σύμβουλο ή άλλα πρόσωπα με ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο κατατίθεται σε πρωτότυπο στις αρμόδιες αρχές (παρ. 1). Επίσης προβλέπεται η παροχή δωρεάν νομικών πληροφορικών και ενημέρωσης για τη διαδικασία σχετικά με την υπόθεσή τους, τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατά απορριπτικής απόφασης. Η ως άνω πληροφόρηση ορίζεται ότι μπορεί να παρέχεται και από πιστοποιημένες οργανώσεις (παρ. 2). Ρυθμίζεται εκ νέου το δικαίωμα δωρεάν παροχής νομικής συνδρομής στους αιτούντες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών και της δωρεάν νομικής βοήθειας σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου και τίθεται ως προϋπόθεση, προς ορθή μεταφορά της Οδηγίας (αρ. 21), ότι οι αιτούντες βρίσκονται αποδεδειγμένα στο έδαφος της χώρας. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι

που εκπροσωπούν αιτούντες έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες του φακέλου τους, βάσει των οποίων λαμβάνεται ή θα ληφθεί η απόφαση. Επίσης, άλλοι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι ή πρόσωπα κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος που παρέχουν συνδρομή σε αιτούντες έχουν πρόσβαση σε στοιχεία του φακέλου τους εφόσον αυτά σχετίζονται με την παρεχόμενη συνδρομή. Ρητά, επίσης, στην παράγραφο 5 αναφορικά με το δικαίωμα των πληρεξούσιων δικηγόρων / εξουσιοδοτημένων συμβούλων για πρόσβαση σε Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε χώρους κράτησης και ζώνες διέλευσης, προβλέπεται η δυνατότητα επικοινωνίας με τηλεδιάσκεψη με τους αιτούντες σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα, προς επίλυση του προβλήματος έλλειψης δικηγόρων στις νησιωτικές περιοχές. Οι αιτούντες δικαιούνται να παρίστανται στην προσωπική συνέντευξη με τον δικηγόρο που τους εκπροσωπεί ή τον σύμβουλο που τους παρέχει συνδρομή, η οποία (συνέντευξη) ορίζεται ότι μπορεί να διεξάγεται και παρά την απουσία δικηγόρου ή συμβούλου, υπό την επιφύλαξη λόγων ανωτέρας βίας. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι προβλέπεται ότι καθίστανται αυτοδικαίως και αντίκλητοι και επομένως, όλες οι επιδόσεις σύμφωνα με το άρθρο 82 μπορούν να γίνουν προς αυτούς.

Με το Άρθρο 72 (Άρθρο 18 Οδηγίας), προβλέπεται η δυνατότητα παραπομπής αιτούντος σε ιατρική εξέταση ή/και ψυχοκοινωνική διάγνωση σε ιατρούς Δημόσιων Νοσοκομείων και Θεραπευτηρίων ή Δημόσιων Δομών Ψυχικής Υγείας, ή άλλους ειδικώς συμβεβλημένους ιατρούς, ή στο Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης, όταν ανακλύπτουν ενδείξεις ή ισχυρισμοί που ενδεχομένως υποδηλώνουν διώξεις ή σοβαρή βλάβη. Οι δε αρχές αυτές οφείλουν να εκφέρουν ειδικά αιτιολογημένη κρίση για τις παθήσεις από τις οποίες πάσχει ο αιτών και για το ποσοστό ανατομοφυσιολογικής βλάβης που προκαλείται από τις παθήσεις αυτές κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα. Οι γνωματεύσεις αυτές εκτιμώνται ελεύθερα από τις αρμόδιες αρχές απόφασης μαζί με τα προσκομιζόμενα έγγραφα και τα λοιπά στοιχεία της αίτησης, προκειμένου να αποφανθούν αιτιολογημένα εάν πιθανολογούνται ιατρικά ως βάσιμοι οι ισχυρισμοί του αιτούντος περί διώξης ή σοβαρής βλάβης. Κατά το στάδιο της υποδοχής, ο αιτών μπορεί να παραπεμφθεί, από τις Αρχές Παραλαβής ή τις Αρχές Απόφασης, σε ιατρούς Δημόσιων Νοσοκομείων και Θεραπευτηρίων ή Δημόσιων Δομών Ψυχικής Υγείας, ή άλλους ειδικώς συμβεβλημένους ιατρούς, ή στο Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης για την εκτίμηση της ευαλωτότητας με έγγραφη και ειδικώς αιτιολογημένη εισήγηση. Τονίζεται ότι η εκτίμηση αυτή επιφέρει ως συνέπεια μόνο την άμεση κάλυψη των

ιδιαίτερων αναγκών υποδοχής των αιτούντων και την παροχή ιδιαίτερων διαδικαστικών εγγυήσεων.

Με το Άρθρο 73 (Άρθρο 29 Οδηγίας) Με το Άρθρο 48 (Άρθρο 29 Οδηγίας), αποσαφηνίζεται ο ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες κατά τη διαδικασία εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές της και τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας μας. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι η κοινοποίηση των αποφάσεων που λαμβάνονται επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας σε πρώτο και δεύτερο βαθμό, καθώς και αυτών με τις οποίες ανακαλείται το καθεστώς του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας, κοινοποιούνται στο Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, μόνο εφόσον ο αιτών διεθνή προστασία ή δικαιούχος το ζητήσει ρητώς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Εξέταση της αίτησης

Με τα Άρθρα 74-82 του τρίτου κεφαλαίου του παρόντος μέρους του προτεινόμενου σχεδίου, περιγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες εξέτασης ενός αιτήματος διεθνούς προστασίας.

Με το Άρθρο 74 (Άρθρο 10 Οδηγίας), προβλέπονται οι βασικές προϋποθέσεις για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Τονίζεται ότι οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας λαμβάνονται σε ατομική βάση, μετά από εμπεριστατωμένη, αντικειμενική και αμερόληπτη εξέταση, και προβλέπεται η άντληση πληροφοριών σχετικά με την πολιτική, κοινωνική, οικονομική, καθώς και τη γενική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες προέλευσης των αιτούντων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, άλλες συναρμόδιες αρχές ή αντίστοιχες αρχές κρατώνμελών Ε.Ε. στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών και δυνητικά σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε..

Με το προτεινόμενο Άρθρο 75 (Άρθρο 25 Οδηγίας) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στις αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται από ασυνόδευτους ανήλικους και την προσήκουσα εκπροσώπησή τους κατά τη διαδικασία εξέτασης της αίτησης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί διορισμού επιτρόπου του ανήλικου, ο οποίος εκπροσωπεί τον ανήλικο, μεριμνά για την διασφάλιση των δικαιωμάτων του στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου, καθώς και για την εξασφάλιση κατάλληλης νομικής συνδρομής και εκπροσώπησής του, ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Προβλέπεται η παράσταση του επιτρόπου ή του ασκούντος τη σχετική πράξη επιτροπείας στην προσωπική συνέντευξη του ανήλικου, στην οποία μπορεί να κριθεί απαραίτητη η παρουσία του ασυνόδευτου ανήλικου, παρά την παρουσία του επιτρόπου καθώς και η απαραίτητη

εξειδίκευση των χειριστών που διεξάγουν προσωπικές συνεντεύξεις με ασυνόδευτο ανήλικο. Οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής μπορούν, σε περίπτωση αμφιβολίας, να παραπέμπουν τους ασυνόδευτους ανήλικους σε διαδικασίες διαπίστωσης ανηλικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθ. 1982/16.2.2016 κ.υ.α. (Β'335), με μέριμνα για την προσήκουσα επιτροπεία και εκπροσώπηση κατά τις διαδικασίες αυτές καθώς και το σεβασμό τον ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που οφείλονται ιδίως στο φύλο και σε πολιτισμικές ιδιαιτερότητές του. Εφόσον από τη διαδικασία για τον προσδιορισμό της ηλικίας δεν προκύψει με ασφάλεια ότι ο αιτών είναι ενήλικος, αντιμετωπίζεται ως ανήλικος. Τέλος, προβλέπεται ότι η αρχή της διασφάλισης του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση κατά την εφαρμογή των διατάξεων του προτεινόμενου άρθρου.

Με το Άρθρο 76 (Άρθρο 30 Οδηγίας), προβλέπονται οι εγγυήσεις για την τήρηση της εμπιστευτικότητας από πλευράς των αρμοδίων αρχών, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των αιτούντων διεθνή προστασία από την αποκάλυψη πληροφοριών που αφορούν ατομικές αιτήσεις, ιδίως από τους φερόμενους ως φορείς δίωξης ή της πρόκλησης σοβαρής βλάβης.

Με το Άρθρο 77 (Άρθρα 14, 37 και 34 Οδηγίας) προβλέπονται αναλυτικά οι κανόνες που ισχύουν κατά την προσωπική συνέντευξη, οι περιπτώσεις παράλειψής της, ιδίως αναφορικά με τις μεταγενέστερες αιτήσεις, οι συνθήκες διενέργειάς της, το περιεχόμενό της και οι σχετικές εγγυήσεις, όπως, διεξαγωγή από εξειδικευμένο και κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό, με ειδική πρόβλεψη για τη δυνατότητα διεξαγωγής της από προσωπικό της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας για το Άσυλο, η συνδρομή από κατάλληλο διερμηνέα, η ηχογράφηση της συνέντευξης και η σύνταξη πρακτικού, καθώς και χορήγηση σχετικού αντιγράφου του πρακτικού ή της έκθεσης και της ηχητικής καταγραφής στους αιτούντες, η χορήγηση εύλογου χρόνου προετοιμασίας (με απώτατο όριο τις τρεις ημέρες) για αιτούντες που ανήκουν στην κατηγορία των ευάλωτων ατόμων, εφόσον η συνέντευξη έχει οριστεί εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας. Εφόσον η συνέντευξη έχει οριστεί πέραν των δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης, δε χορηγείται προθεσμία στον αιτούντα για την προετοιμασία του. Στις περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων, η συνέντευξη μπορεί να περιοριστεί στη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης αυτής και να δοθεί η ευκαιρία στον αιτούντα να εκφραστεί σχετικά. Επίσης, προβλέπεται η ειδική μέριμνα για γυναίκες αιτούσες, η ειδική μέριμνα για ανήλικους, η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων κ.α. Η προσωπική συνέντευξη μπορεί να παραλειφθεί όταν η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει ότι, με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, δύναται να αναγνωρίσει τον αιτούντα ως πρόσφυγα ή

όταν δεν είναι αντικειμενικά δυνατή. Επίσης προβλέπεται αναβολή της συνέντευξης σε περιπτώσεις που απουσιάζει ο διερμηνέας και δεν καθίσταται δυνατή η επικοινωνία με τον αιτούντα ή όταν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας στο πρόσωπο του πληρεξουσίου δικηγόρου ή του αιτούντος. Τονίζεται, όμως, ότι η αναβολή μπορεί να λάβει χώρα μόνο μία φορά, ενώ σε αυτές τις περιπτώσεις η συνέντευξη επαναπροσδιορίζεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Επισημαίνεται ότι η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα και λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα που εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή της σε συνθήκες που επιτρέπουν στον αιτούντα να παρουσιάσει διεξοδικά τους λόγους της αίτησής του. Για το σκοπό αυτό προστίθεται, προς συμμόρφωση με τις επιταγές της οδηγίας, ότι το πρόσωπο που διενεργεί την συνέντευξη δεν φορά στρατιωτική στολή ή στολή επιβολής του νόμου.

Στο Άρθρο 78 (Άρθρο 13 Οδηγίας) αναφέρονται οι υποχρεώσεις των αιτούντων τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας (συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές με σκοπό της εξακρίβωση των στοιχείων τους και την ταχεία εξέταση του αιτήματός τους, παράδοση ταξιδιωτικών εγγράφων, ενημέρωση για τον τόπο κατοικίας τους, αποδοχής σωματικής έρευνας, λήψης δακτυλικών αποτυπωμάτων κλπ.). Προβλέπεται ότι αίτηση διεθνούς προστασίας, παραίτηση από αυτήν, προσφυγή κατά απορριπτικής απόφασης, μεταγενέστερη αίτηση και αίτηση για ανανέωση του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία υποβάλλονται μόνον αυτοπροσώπως, με τη δυνατότητα παρουσίας πληρεξουσίου δικηγόρου ή ειδικώς εξουσιοδοτημένων συμβούλων. Ειδικά για τη συζήτηση των προσφυγών ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών προσφυγών, εισάγεται κατ' εξαίρεση πρόβλεψη μη υποχρεωτικής αυτοπρόσωπης παράστασης των αιτούντων, εφόσον διαμένουν σε Δομές Υποδοχής ή Φιλοξενίας ή εφόσον τους έχει επιβληθεί περιορισμός στην ελευθερία κυκλοφορίας ή υποχρέωση διαμονής σε συγκεκριμένο τόπο ή όταν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, οι οποίοι αποδεικνύονται δεόντως. Η παραβίαση του επιβαλλόμενου καθήκοντος συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές, όπως αυτό εξειδικεύεται με τις υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου προηγούμενες παραγράφους, που συνεπάγεται την παρεμπόδιση της απρόσκοπτης ολοκλήρωσης των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, συνεπάγεται την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας ή προσφυγής ως προδήλως αβάσιμης.

Με το Άρθρο 79, εισάγονται προβλέψεις για τον τρόπο καταγραφής των στοιχείων ταυτότητας των αιτούντων, συμπεριλαμβανομένης και της καταγραφής κατά δήλωσή του, τη δυνατότητα τροποποίησης των στοιχείων αυτών σε όλα τα στάδια της διαδικασίας εξέτασης της αιτήσεως και τις σχετικές προϋποθέσεις. Επισημαίνεται ότι η διαδικασία τροποποίησης των

στοιχείων σε καμία περίπτωση δεν συνιστά λόγο καθυστέρησης της εξέτασης της αίτησης ή της προσφυγής ή λόγο αναβολής της διεξαγωγής της συνέντευξης του αιτούντος. Σε περίπτωση που η ανάγκη τροποποίησης των στοιχείων διαπιστωθεί κατά το στάδιο της συζήτησης της προσφυγής, γίνεται με απόφαση της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, με ταυτόχρονη ενημέρωση της Υπηρεσίας Ασύλου, χωρίς τούτο να συνιστά λόγο αναβολής ή αναπομπής στον πρώτο βαθμό.

Με το Άρθρο 80 (Άρθρο 27 Οδηγίας), ρυθμίζεται η περίπτωση ρητής παραίτησης από την αίτηση διεθνούς προστασίας, ο τύπος, η ακολουθούμενη διαδικασία και οι έννομες συνέπειες. Στις περιπτώσεις παραίτησης η υπόθεση απορρίπτεται πλέον ως αβάσιμη με απόφαση του αρμόδιου χειριστή, η οποία παραδίδεται αυθημερόν στον αιτούντα.

Με το Άρθρο 81 (Άρθρο 28 Οδηγίας), ρυθμίζεται η περίπτωση απόρριψης της αίτησης ως αβάσιμης επί της ουσίας, όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του, ο τύπος. Μεταξύ των λόγων που οδηγούν στη διαπίστωση περί σιωπηρής ανάκλησης της αίτησης συγκαταλέγονται ρητώς η αποχώρηση του αιτούντος από τη χώρα χωρίς να λάβει άδεια από τις αρμόδιες Αρχές παραλαβής, η μη συνεργασία με τις αρχές κατά παράβαση του καθήκοντος συνεργασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 78 και η μη συμμόρφωση με απόφαση μεταφοράς προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, εμποδίζοντας την απρόσκοπτη ολοκλήρωση των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας. Κατά της απορριπτικής απόφασης επί σιωπηρής ανάκλησης, εισάγεται η δυνατότητα άσκησης προσφυγής ενώπιον των Ανεξάρτητων Αρχών Προσφυγών.

Με το Άρθρο 82 (Άρθρο 11 Οδηγίας) προβλέπονται λεπτομερείς ρυθμίσεις για την επίδοση των αποφάσεων επί αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Η κοινοποίηση γίνεται το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοση της απόφασης είτε στον αιτούντα είτε στον αντίκλητό του. Στην περίπτωση που η επίδοση διενεργείται στον αιτούντα, προβλέπεται ότι συγκοινοποιείται συνοδευτικό έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί που εξηγεί με τρόπο απλό και προσιτό το περιεχόμενο του εγγράφου που επιδόθηκε, τις συνέπειές του για τον ίδιο και τις ενέργειες στις οποίες δύναται να προβεί. Προβλέπονται ειδικές μέριμνες για αιτούντες υπό κράτηση ή διαμένοντες σε Περιφερειακές Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή σε Κέντρα Υποδοχής ή Φιλοξενίας. Σε περίπτωση διαπιστωμένης μη ανεύρεσης του αιτούντος ορίζεται ότι η απόφαση επιδίδεται στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας ενώπιον της οποίας υπεβλήθη η αίτηση ή στον Προϊστάμενο του Κέντρου Υποδοχής ή Φιλοξενίας που θα έπρεπε να διαμένει ο αιτών και θεωρείται ότι ο αιτών έλαβε γνώση. Η προθεσμία δε για την άσκηση της κατά το άρθρο 92

προσφυγής ή της κατά το άρθρο 108 αίτησης ακύρωσης άρχεται από την επομένη της επίδοσης. Επίσης, προβλέπεται η σύνταξη σχετικής πράξης από την αρμόδια αρχή παραλαβής προς απόδειξη της επίδοσης, η οποία μαζί με τα σχετικά αποδεικτικά επίδοσης ή αποδείξεις παραλαβής των ΕΛΤΑ τηρούνται στον φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο. Περαιτέρω, προβλέπεται υποχρέωση αιτιολόγησης των αποφάσεων, με ρητή αναφορά των πραγματικών και νομικών λόγων σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης. Θεσπίζεται πλέον ότι στην απόφαση με την οποία απορρίπτεται η αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί να διαταχθεί και η επιστροφή του αιτούντος, ενώ αν υφίσταται ήδη σε ισχύ άλλη απόφαση επιστροφής θεωρείται ότι αυτή ενσωματώνεται στο κεφάλαιο της απορριπτικής απόφασης που διατάσσει την επιστροφή.

Ως προς τις προσκλήσεις της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής για συνέντευξη ή της Αρχής Προσφυγών για ακρόαση του αιτούντος προβλέπεται ότι αυτές πραγματοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο, με βάση τα δηλωθέντα υπευθύνως από τον αιτούντα, πλέον πρόσφατα στοιχεία επικοινωνίας, με τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλεφωνική κλήση, με σχετική μνεία της πράξης στο φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Διαδικασίες σε πρώτο βαθμό

Με το άρθρο 83, προσδιορίζονται οι προθεσμίες και οι κανόνες εξέτασης μίας αίτησης, οι κανόνες για την κατά προτεραιότητα εξέταση, καθώς και η δυνατότητα και οι προϋποθέσεις υπαγωγής μίας αίτησης στην ταχύρρυθμη διαδικασία. Ειδικότερα, η ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης λαμβάνει χώρα υποχρεωτικά εντός έξι (6) μηνών με δυνατότητα παράτασης τριών (3) επιπλέον μηνών, για την κανονική διαδικασία, όταν υπάρχουν μαζικές αφίξεις αλλοδαπών ή ανιθαγενών που αιτούνται ταυτόχρονα διεθνή προστασία. Για την ταχύρρυθμη διαδικασία, η εξέταση ολοκληρώνεται υποχρεωτικά εντός είκοσι (20) ημερών με δυνατότητα παράταση επιπλέον δέκα (10) ημερών για τον ανωτέρω αναφερόμενο λόγο (παρ. 4). Η κατά προτεραιότητα εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας περιλαμβάνει επιπλέον και τα άτομα που προέρχονται από πρώτη χώρα ασύλου ή ασφαλή τρίτη χώρα ή ασφαλή χώρα καταγωγής, καθώς και άτομα που προέρχονται από συγκεκριμένη χώρα καταγωγής ή συνήθους διαμονής. Η άσκηση προσφυγής κατά απόφασης που εξέτασε κατά προτεραιότητα αίτηση διεθνούς προστασίας, προσδιορίζεται υποχρεωτικά προς συζήτηση ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών κατά προτεραιότητα με πράξη του Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών (παρ.8).

Για την εξέταση δε μίας αίτησης με την ταχύρρυθμη διαδικασία εισάγονται οι περιπτώσεις της अपαράδεκτης μεταγενέστερης αίτησης διεθνούς προστασίας,

της παράνομης εισόδου στη χώρα ή παράνομης παράτασης της διαμονής του αιτούντα, ο οποίος, χωρίς σοβαρό λόγο, δεν παρουσιάστηκε στις Αρχές ή δεν υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας το συντομότερο δυνατό, η άρνηση συμμόρφωσης του αιτούντος με την υποχρέωση λήψης δακτυλικών αποτυπωμάτων αν ο αιτών ενδεχομένως, η ύπαρξη σοβαρών λόγων ότι ο αιτών συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της χώρας ή έχει υποβληθεί σε διαδικασία αναγκαστικής απέλασης για τους λόγους αυτούς, η προέλευση του αιτούντος από συγκεκριμένη χώρα καταγωγής, η εφαρμογή χρονικού κριτηρίου εξέτασης επί της αίτησης και η υπαγωγή του αιτούντος στην έννοια των ευάλωτων ατόμων ή ατόμων που χρήζουν ιδιαίτερων συνθηκών υποδοχής.

Με το **άρθρο 84** ρυθμίζεται το πλαίσιο με το οποίο απορρίπτονται οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτες απარიθμούμενων όλων των περιπτώσεων κατά πλήρη εφαρμογή του άρθρου 33 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ.

Με το άρθρο 85 προβλέπονται κατά ορθή πλέον ενσωμάτωση του άρθρου 35 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, οι προϋποθέσεις με τις οποίες μία χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα.

Με το άρθρο 86 προβλέπονται τα κριτήρια που πρέπει να πληροί μία τρίτη χώρα για να θεωρηθεί ασφαλής για ένα συγκεκριμένο αιτούντα καθώς και η διαδικασία και οι προϋποθέσεις έκδοσης και δημοσίευσης εθνικού καταλόγου ασφαλών τρίτων χωρών.

Σύμφωνα με το στ. 46 του προοιμίου της Οδηγίας 2013/32, τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τις έννοιες της ασφαλούς χώρας κατά περίπτωση ή χαρακτηρίζουν χώρες ως ασφαλείς καταρτίζοντας σχετικούς καταλόγους. Υφ' οιανδήποτε εκδοχή, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στοιχεία επίκαιρα και από έγκυρες πηγές, προκειμένου να διαπιστώνεται ότι οι οικίες τρίτες χώρες πληρούν οπωσδήποτε τα κριτήρια της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, όπως αυτά μεταφέρθηκαν από την παρ. 1 του άρθρου 38 της Οδηγίας 2013/32 στην εσωτερική έννομη τάξη. Με την παρούσα διάταξη, δίνεται η εξουσιοδότηση στους αρμόδιους Υπουργούς να εκδώσουν κατάσταση ασφαλών τρίτων χωρών για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων άσυλο, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους, η οποία στηρίζεται σε σχετική εισήγηση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου. Στην παρούσα διαδικασία, είναι απαραίτητη, μεταξύ άλλων, η αξιοποίηση των πληροφοριών που παρέχουν οι επίσημες διπλωματικές πηγές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, οι αντίστοιχες εθνικές νομοθεσίες άλλων χωρών, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, η Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, το Συμβούλιο της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της νομολογίας του ΕΔΔΑ. Εν πάση περιπτώσει, η εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας κατά την εξέταση αιτήματος παροχής διεθνούς προστασίας δύναται να

αμφισβητηθεί από συγκεκριμένο αιτούντα, κατ' επίκληση συγκεκριμένων συνθηκών, στις οποίες ο ίδιος ευρίσκεται. Ως εκ των συνεπειών που ενδέχεται να έχει η εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας κατά τη διαδικασία εξέτασης αιτήματος διεθνούς προστασίας, η Πολιτεία οφείλει να μεριμνά ώστε η κατάσταση των ασφαλών τρίτων χωρών να βασίζεται πάντα σε επίκαιρα στοιχεία (εξ ου και η ανά έτος υποχρέωση επανεξέτασης της κατάστασης), ενώ πρέπει να είναι ανά πάσα στιγμή έτοιμη να μεταρρυθμίσει την κατάσταση σε περίπτωση επί το δυσμενέστερον αλλαγής του (νομοθετικού και εν τοις πράγμασι) καθεστώτος προστασίας των ανθρωπίνων σε τρίτη χώρα που έχει συμπεριληφθεί στην κατάσταση. Εξάλλου, προκειμένου να διευκολυνθούν η τακτική ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την εθνική εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας και η προετοιμασία ενδεχόμενης περαιτέρω σχετικής εναρμόνισης στο μέλλον στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. στ. 47 του προοιμίου της Οδηγίας 2013/32), για κάθε απόφαση χαρακτηρισμού ενημερώνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με το άρθρο 87 προβλέπονται τα κριτήρια για να χαρακτηριστεί μια χώρα ως ασφαλής χώρα καταγωγής. Κατ' αρχήν στη κατηγορία των ασφαλών χωρών εντάσσονται οι χώρες που περιλαμβάνονται στον κοινό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής του Συμβουλίου Ε.Ε.. Περαιτέρω, προβλέπεται διαδικασία κατάρτισης εθνικού καταλόγου ασφαλών χωρών καταγωγής. Στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι μια χώρα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για τον αιτούντα, κατόπιν απόδειξης ότι ο αιτών έχει την ιθαγένεια της ή είναι ανιθαγενής και είχε την προηγούμενη συνήθη διαμονή του στη χώρα αυτή και δεν επικαλείται σοβαρούς λόγους για να θεωρηθεί ότι η χώρα δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής για τον ίδιο. Για να χαρακτηριστεί μια χώρα ως ασφαλής χώρα καταγωγής, απαιτείται η απόδειξη ότι στη χώρα αυτή, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και την εφαρμογή του δικαίου στο πλαίσιο τους δημοκρατικού πολιτεύματος και των γενικών πολιτικών συνθηκών, οι πολίτες τους δεν υφίστανται δίωξη, γενικά και μόνιμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 του παρόντος νόμου, ούτε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, ούτε απειλή που προκύπτει από τη χρήση γενικευμένης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης. Περαιτέρω, λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός στον οποίο παρέχεται προστασία κατά των διωκόμενων ή όσων κακομεταχειρίζονται, όπως τούτο προκύπτει από τη νομοθεσία της χώρας αυτής, από την τήρηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που προβλέπονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ – Ν.δ. 53/1974, Α 256), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ν. 2462/1997, Α 25) και στη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης

ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (ν. 1782/1988, Α 116) και τους Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν. 2101/1992, Α 192). Τέλος, θα πρέπει να τηρείται η αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση τους Γενεύης και να έχει προβλεφθεί η λειτουργία μηχανισμού μηχανισμού αποτελεσματικής προσφυγής κατά των παραβιάσεων των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. Κατά την παράγραφο 5 με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, θα καθορισθούν οι χώρες καταγωγής που χαρακτηρίζονται ασφαλείς, βάσει επίκαιρων στοιχείων προερχόμενων από έγκυρες πηγές ενημέρωσης, ιδίως από επίσημες διπλωματικές πηγές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, τη νομοθεσία των λοιπών κρατών μελών σε σχέση με την έννοια των ασφαλών χωρών, το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Προβλέπεται, δε, η υποχρεωτική επανεξέταση του καταλόγου ασφαλών χωρών καταγωγής, τον μήνα Νοέμβριο κάθε έτους. Αν διαπιστωθεί σημαντική αλλαγή της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής, ο χαρακτηρισμός επανεξετάζεται το ταχύτερο δυνατό και προ της παρέλευσης έτους. Για κάθε απόφαση χαρακτηρισμού ενημερώνεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Με το άρθρο 88 ρυθμίζεται το πλαίσιο με το οποίο απορρίπτονται οι αιτήσεις ως αβάσιμες και εμπλουτίζεται ο κατάλογος με βάση τον οποίο μπορούν να θεωρηθούν οι αιτήσεις ως προδήλως αβάσιμες. Με την προτεινόμενη διάταξη του παρόντος άρθρου ενσωματώνεται πλήρως το άρθρο 32 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ.

Με το άρθρο 89 ορίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις εξέτασης των μεταγενέστερων αιτήσεων και μεταφέρονται στην εθνική νομοθεσία ορθά και με σαφήνεια οι διατάξεις των άρθρων 40 έως 42 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ.

Με το άρθρο 90 καθορίζεται η διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας στα σύνορα και τις ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας και προβλέπονται τα δικαιώματα και οι εγγυήσεις που παρέχονται στους εν λόγω αιτούντες. Επίσης, προβλέπεται η διαδικασία που ακολουθείται στις ανωτέρω περιοχές σε περίπτωση μαζικών αφίξεων υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών και πλέον η ανωτέρω διαδικασία θα μπορεί να εφαρμόζεται και σε σημεία πλησίον των συνόρων ή της ζώνης διέλευσης όπου πιθανόν φιλοξενούνται οι ανιθαγενείς ή υπήκοοι τρίτων χωρών.

Με το άρθρο 91 ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, καθορίζονται τα δικαιώματα του ενδιαφερόμενου και οι υποχρεώσεις της Αποφαινόμενης

Αρχής καθώς και ο τρόπος με τον οποίο επιδίδεται η απόφασης ανάκλησης. Ρυθμίζεται, δε, τέλος και το ζήτημα της έγγραφης παραίτησης από το καθεστώς της διεθνούς προστασίας.

Με το άρθρο 92 προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Αρχής Προσφυγών και καθορίζονται οι αποφάσεις οι οποίες δύνανται να προσβληθούν με την ανωτέρω προσφυγή. Επίσης ρυθμίζονται σχετικά ζητήματα, όπως οι προθεσμίες άσκησης της προσφυγής και οι έννομες συνέπειες αυτής.

Με το άρθρο 93 ορίζονται τα ελάχιστα απαιτούμενα τυπικά στοιχεία που πρέπει να περιέχονται στο έγγραφο της προσφυγής επί ποινή απαραδέκτου σε περίπτωση που αυτά δεν αναφέρονται σε αυτό.

Με το άρθρο 94 καθορίζεται η διαδικασία άσκησης της ενδικοφανούς προσφυγής καθώς και η αρμόδια αρχή στην οποία αυτή κατατίθεται, ήτοι το Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή το Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Επίσης ορίζονται οι άμεσες ενέργειες στις οποίες υποχρεούνται να προβεί η Υπηρεσία Ασύλου αμέσως μετά την κατάθεση της προσφυγής. Προβλέπεται, δε, η σύνταξη πράξης κατάθεσης και η υποχρέωση άμεσης διαβίβασης του ηλεκτρονικού/διοικητικού φακέλου στην Αρχή Προσφυγών.

Με το άρθρο 95 ρυθμίζεται η διαδικασία προσδιορισμού της συζήτησης της προσφυγής. Πιο συγκεκριμένα προβλέπεται το ανώτατο όριο ημερών εντός του οποίου προσδιορίζεται η συζήτηση της προσφυγής αναλόγως της κατηγορίας και του είδους στο οποίο ανήκει η προσβαλλόμενη απόφαση. Ο εισηγητής ΕΑΣΟ ετοιμάζει πλήρη εισήγηση/έκθεση πριν την συζήτηση της προσφυγής. Με τον τρόπο αυτό διαχωρίζονται οι υποθέσεις ποιες υποθέσεις είναι ώριμες προς συζήτηση, ενώ, δεν απαιτείται εισήγηση για τις προδήλως αβάσιμες και απαράδεκτες προσφυγές. Επίσης προβλέπεται ρητά ότι όλες οι Επιτροπές χρεώνονται ισομερώς και κατ' αντικείμενο υποθέσεις για να αποκλειστεί το ενδεχόμενο επιβάρυνσης Επιτροπών με περισσότερες υποθέσεις. Είναι, δε, δυνατή η συζήτηση εκπρόθεσμης προσφυγής, εφόσον αποδειχθεί εγγράφως από τον προσφεύγοντα ότι η εκπρόθεσμη άσκηση οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας.

Με το άρθρο 96 προβλέπεται η γραμματειακή υποστήριξη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, η παροχή κατάλληλης διερμηνείας καθώς και η διαδικασία κατάρτισης και ανάρτησης του εκθέματος για κάθε δικάσιμο συζήτησης προσφυγής, η προθεσμία κοινοποίησής του και ο τρόπος γνωστοποίησής του στα μέλη των Επιτροπών.

Με το άρθρο 97 καθορίζεται η διαδικασία συζήτησης ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών. Προβλέπεται πλέον η υποχρεωτική αυτοπρόσωπη παράσταση του προσφεύγοντος ή μαζί με τον πληρεξούσιο

δικηγόρο του, εκτός εάν διαμένει σε Δομές Υποδοχής ή Φιλοξενίας οπότε εφαρμόζεται αναλογικά η διάταξη του άρθρου 94 παρ. 1 περ. α'. Προβλέπονται οι προϋποθέσεις της υποχρεωτικής κλήσης σε προφορική ακρόαση του αιτούντος και καθορίζεται η διαδικασία ενημέρωσης του αιτούντος για τη συζήτηση, η υποστήριξη του με διερμηνέα και γενικά η παροχή ενημέρωσης για τα δικαιώματά του. Προβλέπεται η διαδικασία προσωρινής αντικατάστασης Προέδρου ή μέλους και η διαδικασία επανασυζήτησης της προσφυγής.

Με το άρθρο 98 καθορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες αναβάλλεται υποχρεωτικά η συζήτηση της προσφυγής ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών καθώς και ο ανώτατος αριθμός αναβολών που δύναται να χορηγηθούν. Αποτελεί βασική ρύθμιση καθώς με την προτεινόμενη διάταξη επιτυγχάνεται η επιτάχυνση της διαδικασίας και αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της καταστρατήγησης του δικαιώματος της αίτησης αναβολής.

Με το άρθρο 99 παρέχεται το δικαίωμα στον προσφεύγοντα να καταθέσει υπόμνημα για την ανάπτυξη των προβαλλόμενων με την προσφυγή ισχυρισμών του, καθορίζεται η προθεσμία κατάθεσής του και θεσπίζεται η υποχρέωση του προσφεύγοντα να προσκομίσει τα απαραίτητα στοιχεία προς υποστήριξη των ισχυρισμών του.

Με το άρθρο 100 ρυθμίζεται η παραίτηση από τη προσφυγή, κατ' αναλογία εφαρμοζόμενου του άρθρου 88.

Με το άρθρο 101 καθορίζονται οι προθεσμίες έκδοσης της απόφασης επί της προσφυγής που ασκήθηκε ενώπιον της Αρχής Προσφυγών. Ειδικότερα προβλέπονται πέντε κατηγορίες προθεσμιών έκδοσης απόφασης, η πρώτη ορίζεται εντός τεσσάρων μηνών από την συζήτηση, στις περιπτώσεις που η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της κανονικής διαδικασίας, η δεύτερη εντός **πενήντα** ημερών από την συζήτηση, στις περιπτώσεις που η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της ταχύρρυθμης διαδικασίας, η τρίτη εντός **είκοσι** ημερών από την συζήτηση, στις περιπτώσεις που ο προσφεύγων κρατείται ή η προσβαλλόμενη εκδόθηκε κατά τη διαδικασία στα σύνορα, η τέταρτη εντός **είκοσι** ημερών από την συζήτηση στις περιπτώσεις των προσφυγών κατά μεταγενέστερων αιτημάτων που έχουν απορριφθεί ως απαράδεκτα κατά το άρθρο 40. Κατ' εξαίρεση η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικώς εντός **τριάντα** ημερών στις περιπτώσεις που η προσφυγή συζητήθηκε κατά προτεραιότητα. Θεσπίζεται με την προτεινόμενη διάταξη ένα απαραίτητο χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου πρέπει να εκδίδονται οι αποφάσεις επί των προσφυγών προς τον σκοπό της συνολικότερης επιτάχυνσης της διαδικασίας παροχής διεθνούς προστασίας.

Με το άρθρο 102 προβλέπεται πλέον ρητά σε κείμενο νομοθετήματος η διαδικασία υπογραφής των αποφάσεων επί των προσφυγών ανάλογα με την σύνθεση, τριμελή ή μονομελή, των Επιτροπών καθώς και η αντίστοιχη διαδικασία και προϋποθέσεις για την διόρθωση αυτών, είτε αυτεπαγγέλτως από το δικαστή που την εξέδωσε ή τον Πρόεδρο τριμελούς σύνθεσης, είτε κατόπιν αίτησης του προσφεύγοντος ή του πληρεξούσιου δικηγόρου του.

Με το άρθρο 103 προβλέπεται η διαδικασία επίδοσης των αποφάσεων που εκδίδονται επί προσφυγών κατ' αναλογία εφαρμοζομένων των όσων ορίζονται στο άρθρο 82

Με το άρθρο 104 ρυθμίζεται το δικαίωμα παραμονής στη χώρα του προσφεύγοντος. Ειδικότερα προβλέπεται η αναστολή των μέτρων απέλασης, επανεισοδοχής ή επιστροφής των αιτούντων κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση της προσφυγής και έως ότου επιδοθεί η απόφαση που εκδόθηκε επί αυτής. Παρέχεται δηλαδή η δυνατότητα στον προσφεύγοντα να παραμείνει στη χώρα και να υποστηρίξει τους ισχυρισμούς του σύμφωνα τις διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου. Εισάγονται εξαιρέσεις σύμφωνα με τις οποίες δεν παρέχεται το ανωτέρω δικαίωμα παραμονής, ήτοι σε περιπτώσεις που α) παρελκυστικά έχει καταθέσει μεταγενέστερη αίτηση η οποία έχει απορριφθεί ως απαράδεκτη, β) η αίτησή του έχει απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη, γ) του έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας από άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε., δ) μία χώρα εκτός Ε.Ε. θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου ή ασφαλής Τρίτη χώρα για τον αιτούντα και ε) σε περιπτώσεις που η αίτησή του εξετάζεται κατά την ταχύρρυθμη διαδικασία. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, όμως, παρέχεται στον αιτούντα το δικαίωμα να υποβάλει σχετικό αίτημα παραμονής μαζί με την προσφυγή που έχει καταθέσει και να εκθέσει τους λόγους που καθιστούν αδύνατη την επιστροφή στη χώρα καταγωγής του. Με τον τρόπο αυτό κατοχυρώνεται πλήρως νομικά και παράλληλα θεσπίζεται η υποχρέωσή του να αποδείξει και να αιτιολογήσει γιατί πρέπει να του χορηγηθεί το δικαίωμα παραμονής στη χώρα κατά τη διάρκεια της ανωτέρω διαδικασίας.

Με το άρθρο 105 θεσπίζεται ρητή απαγόρευση αναπομπής της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό για να αποφευχθούν τυχόν απόπειρες σκόπιμης καθυστέρησης της διαδικασίας εξέτασης και έκδοσης αποφάσεων επί των προσφυγών.

Με το άρθρο 106 επαναλαμβάνεται η υποχρέωση όλων των εμπλεκομένων προσώπων στις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, να τηρούν εχεμύθεια για όλα τα στοιχεία και προσωπικά δεδομένα που περιέρχονται σε γνώση τους κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 48 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ. Δεσμεύονται έτσι από την

αρχή του απορρήτου όλα τα εμπλεκόμενα πρόσωπα και διασφαλίζεται η ορθή συλλογή, επεξεργασία και η εν γένει διαχείριση των προσωπικών δεδομένων των αιτούντων.

Με το άρθρο 107 θεσπίζεται η υποχρέωση της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου να αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πληροφορίες για την κατάρτιση της έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή των διαδικασιών παροχής διεθνούς προστασίας.

Μέρος Πέμπτο - Δικαστική Προστασία (Άρθρα 123 - 127)

Με τα άρθρα 108-109 προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης αίτησης ακύρωσης κατά απόφασης των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, τόσο από τους αιτούντες διεθνή προστασία όσο και από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη και καθορίζεται ως προθεσμία άσκησης οι τριάντα ημέρες από την επόμενη ημέρα της κοινοποίησης της απόφασης.

Με το άρθρο 110 ορίζεται το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου προσδιορίζονται οι εξής αιτήσεις ακύρωσης: α) εντός **τριάντα (30)** ημερών από την κατάθεση προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που έχουν εκδοθεί κατά προτεραιότητα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 8 του άρθρου 95,

β. Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που έχουν εκδοθεί κατά την ταχύρρυθμη διαδικασία εξέτασης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 83 παρ. 9 και 95 παρ. 2 και προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός **σαράντα (40)** ημερών από την κατάθεση.

γ. Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που υπάγονται στην κανονική διαδικασία εξέτασης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 83 και 95 παρ. 2 προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός εξήντα (60) ημερών από την κατάθεση.

δ. Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που έχουν εκδοθεί κατά την διαδικασία στα σύνορα του άρθρου 90 προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός δέκα **τριάντα (30)** ημερών από την κατάθεση.

Με το άρθρο 111 καθορίζεται αντίστοιχα για τις ανωτέρω α, β και δ περιπτώσεις το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου είναι υποχρεωμένο το Διοικητικό Πρωτοδικείο να προβεί στην έκδοση της σχετικής απόφασης.

Με το άρθρο 112 προβλέπεται η δυνατότητα των αιτούντων να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων κατά αποφάσεων που περιορίζουν ή διακόπτουν την παροχή συνθηκών υποδοχής καθώς και κατά αποφάσεων που περιορίζουν την ελευθερία κυκλοφορίας τους. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα της παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης, υπό τους όρους και προϋποθέσεις της εθνικής νομοθεσίας.

Με το άρθρο 113 προβλέπεται η έκδοση πράξης του Προϊσταμένου των αρμόδιων αποφαινόμενων αρχών με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας ή προσφυγή κατά απόφασης του πρώτου βαθμού που ασκήθηκαν μέχρι 31.12.2016, με σκοπό την διαπίστωση ύπαρξης ενεργού ακόμα ενδιαφέροντος εκ μέρους του αιτούντος για τη συνέχιση της διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του ή της προσφυγής του. Για την διασφάλιση των δικαιωμάτων των αιτούντων, προβλέπεται η δυνατότητα εντός εξαμήνου από την δημοσίευση του παρόντος νόμου οι αιτούντες να προσέλθουν στις αρμόδιες αρχές και αφού επικαιροποιούν τα στοιχεία της κατοικίας τους, να επιβεβαιώσουν ότι επιθυμούν την εξέταση της αιτήσεώς τους ή της προσφυγής. Η ρύθμιση αυτή συμβάλλει στον περιορισμό των υποθέσεων που εκκρεμούν στις αρμόδιες αρχές και στις Επιτροπές, χωρίς να θίγει τα δικαιώματα των αιτούντων, καθόσον διασφαλίζεται η ενημέρωση τους.

Με το άρθρο 114 προβλέπεται η υποχρεωτική αποχώρηση από τις Δομές Υποδοχής και Φιλοξενίας των αναγνωρισμένων προσφύγων και των δικαιούχων επικουρικής προστασίας εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του νόμου. Η ρύθμιση αυτή επιβάλλεται προς αντιμετώπιση των μαζικών αφίξεων των αιτούντων και των εκτάκτων αναγκών που προκύπτουν κατά την υποδοχή.

Με το άρθρο 115 μεταφέρεται η αρμοδιότητα εκδίκασης των υποθέσεων που αφορούν την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα στα διοικητικά πρωτοδικεία και μάλιστα μόνο σε αυτά της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Με τη ρύθμιση αυτή αντιμετωπίζεται το ζήτημα της διάσπασης της ενότητας της δικαστηριακής αντιμετώπισης συγκεκριμένης κατηγορίας διαφορών, ώστε πλέον όλες και οι πάσης φύσεως διαφορές που αφορούν το δικαίο των αλλοδαπών εν γένει να εκδικάζονται από τα διοικητικά

πρωτοδικεία. Περαιτέρω, η εξαίρεση από τη ρύθμιση της κατά τόπο αρμοδιότητας, ειδικά για τις υποθέσεις που αφορούν την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα, με την πρόβλεψη ότι οι υποθέσεις αυτές θα εκδικάζονται μόνο από τα Διοικητικά Πρωτοδικεία της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, επιβάλλεται από την ανάγκη για ταχεία εκδίκαση των υποθέσεων αυτών, καθόσον τα ανωτέρω διοικητικά πρωτοδικεία διαθέτουν υποδομές και οργάνωση προκειμένου να εκδικάσουν τη συγκεκριμένη κατηγορία διαφορών.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΙΔΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Με το **άρθρο 116** εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου, στο πλαίσιο εξέτασης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και λήψη απόφασης επί αυτών, μετά από εμπειροστατωμένη, αντικειμενική και αμερόληπτη εξέταση, από το εξειδικευμένο προσωπικό της μέσω της αναζήτησης πληροφοριών. Προβλέπεται και η δυνατότητα εκπαίδευσης του προσωπικού της και διοργάνωσης σεμιναρίων εκπαίδευσης αυτοτελώς ή/και σε συνεργασία με την Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης για το Άσυλο.

Προστίθενται νέες παράγραφοι με σκοπό τη λειτουργική αναδιάρθρωση των Επιτροπών Προσφυγών. Προβλέπεται οι Επιτροπές Προσφυγών να συγκροτούνται από τρεις (3) δικαστικούς λειτουργούς, με τριετή ανανεούμενη θητεία με σκοπό την ενίσχυση του κύρους του κατά το άρθρο 46 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ οργάνου. Διότι η συγκρότηση των επιτροπών με 3 Δικαστικούς Λειτουργούς των Διοικητικών Δικαστηρίων, οι οποίοι έχουν την απόλυτη εξειδίκευση επί του προσφυγικού δικαίου, λόγω της μακρόχρονης εκδίκασης των σχετικών υποθέσεων από τα Δικαστήρια αυτά, και περαιτέρω ενόψει των εγγυήσεων ανεξαρτησίας και αμεροληψίας των Δικαστικών Λειτουργών, αποτελεί ενίσχυση της παρεχόμενης προστασίας και ύψιστη εγγύηση προς τους αιτούντες ότι τα αιτήματά τους θα εξεταστούν από όργανο που πληροί όλες τις εγγυήσεις που απαιτούνται από το ενωσιακό δίκαιο όσο και από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Διότι το όργανο αυτό πληροί σε συστοιχία με δικαιοδοτικά συστήματα των κρατών μελών όλες τις προϋποθέσεις που έχουν θέσει τόσο η νομολογία του ΔΕΕ όσο και του ΕΔΔΑ κυρίως όμως είναι σύμφωνο προς τη νομολογία του Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου της χώρας μας, του Συμβουλίου της Επικρατείας. Προβλέπεται η λειτουργία των Επιτροπών Προσφυγών υπό τριμελή και μονομελή σύνθεση, για συγκεκριμένη

κατηγορία υποθέσεων. Επαναφέρεται η λειτουργία στην Αρχή Προσφυγών της τριμελούς άμισθης επιτροπής, με θητεία ενός έτους για την εκπροσώπηση της Αρχής Προσφυγών, για ζητήματα που αφορούν αποκλειστικά την αποφασιστική της αρμοδιότητα, ενώπιον άλλων αρχών ή θεσμών, η συμμετοχή, σε συνεργασία με το Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης, στη διασφάλιση της ποιότητας των διαδικασιών και των αποφάσεων των Επιτροπών και η ενεργή συμβολή στην προεργασία των εκθέσεων και των στατιστικών στοιχείων που δημοσιεύει η Αρχή. Ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών υποχρεούται να ενημερώνει κάθε μήνα τον Δικαστή της ανωτέρω Επιτροπής με τη μεγαλύτερη κατά χρόνο θητεία, για το είδος και τον αριθμό των προσδιοριζόμενων ανά Επιτροπή υποθέσεων.

Προβλέπεται ρητά ότι η οργάνωση της παροχής εκπαίδευσης και συνεχούς επιμόρφωσης στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ανατίθεται: α) στην Υπηρεσία Ασύλου και την Αρχή Προσφυγών, β) στην Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, γ) στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO). Για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού οι ως άνω αρχές λειτουργούν αυτοτελώς ή και σε συνεργασία μεταξύ τους, δύνανται, δε, να συνεργάζονται και με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες καθώς και με άλλους διεθνείς, ευρωπαϊκούς και εθνικούς φορείς.

Τέλος, η αναδιάρθρωση των Επιτροπών Προσφυγών, επιβάλλουν ο προσδιορισμός των προσφυγών, ιδίως όσων εξετάζονται κατά προτεραιότητα, να γίνεται από τον Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών, με δύο (2) εκ των Προέδρων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που υποδεικνύονται από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων.

Με το **άρθρο 117** ρυθμίζεται το ζήτημα της λειτουργίας των Επιτροπών Προσφυγών, υπό το προς της ψηφίσεως του παρόντος νόμου καθεστώτος και του καθεστώτος μετά την ψήφιση του νόμου. Ειδικότερα, με σκοπό την ακώλυτη λειτουργία των Επιτροπών, προβλέπεται ένα μεταβατικό στάδιο λειτουργίας των Επιτροπών αυτών, υπό τις συνθήσεις, όπως αυτές είχαν οριστεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 του ν.4375/2016, ώστε να διεκπεραιωθεί το σύνολο των εκκρεμοτήτων που έχουν αναλάβει όλα τα μέλη των Επιτροπών, με την υποχρέωση τους έως 31-5-2020, να έχουν συμμετάσχει σε διασκέψεις, καταθέσει τυχόν μειοψηφούσες γνώμες, υπογράψει και δημοσιεύσει όλες τις αποφάσεις επί υποθέσεων που καθένα από τα μέλη αυτά έχει χρεωθεί, ώστε να μην απαιτηθεί ανασυζήτηση των υποθέσεων, γεγονός που θα προκαλούσε δυσλειτουργίες στις Επιτροπές Προσφυγών. Η τήρηση των ανωτέρω υποχρεώσεων, διαπιστώνεται εγγράφως από τον Πρόεδρο της

κάθε Επιτροπής. Επιπρόσθετο όρο εφαρμογής των ανωτέρω, καθόσον αφορά τα τρίτα μέλη των Επιτροπών Προσφυγών, που είχαν οριστεί κατά τη διαδικασία του άρθρου 5 του ν.4375/2016, είναι ο αποκλεισμός τους από την εφαρμογή της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου. Τέλος, λόγω της πρόωρης λήξης της σύμβασης των τρίτων μελών των Επιτροπών, υπό την ισχύ του άρθρου 5 του ν.4375/2016 και προκειμένου να αξιοποιηθεί υπέρ των Επιτροπών η εμπειρία των μελών αυτών, τους παρέχεται η δυνατότητα να συνεχίσουν, υπό διαφορετικό καθεστώς, την εργασία τους, με τη σύναψη με το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, από 1-6-2020 νέας σύμβασης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για την θέση του βοηθού εισηγητή «rapporteur».

Με το **άρθρο 118** εξειδικεύεται η χρονική διάρκεια της Κάρτας Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Κ.Υ.Π.Α.) για τις συγκεκριμένες κατηγορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 33 του Ν. 4368/2016 (Α'21).

Με το **άρθρο 119** ο νομοθέτης προβαίνει σε εξαντλητική αναφορά των καταργούμενων διατάξεων.

Με το **άρθρο 120** ορίζεται ότι κάθε αντίθετη διάταξη προς τις ρυθμίσεις του παρόντος, καταργείται.

Και με το **άρθρο 121** ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

